Programación Docente de FRAUTA TRAVESEIRA I-IV

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015 , do 29 de .outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA FRAUTA TRAVESEIRA I-IV

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN								**ITINERARIO**	FRAUTA
CARÁCTER	B) Obrigatoria								**TIPO DE CLASES**	Individual
DEPARTAMENTO	VENTO-MADEIRA								**XEFE/A DO DEPARTAMENTO**	RICARDO PAZO GARCÍA
CURSOS	**1.º curso**		**2.º curso**		**3.º curso**		**4.º curso**		**COORDINADOR/A DA DISCIPLINA**	RICARDO PAZO GARCÍA
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	**Horas de clase**	1,5
ETCS/ CUADRIMESTRE	9	9	9	9					**Observacións**	

DOCENTES	**NOME E APELIDOS**	**MAIL/TEL/WEB**	**TITORÍA**
	MANUEL MORALES FERNÁNDEZ	manuelmorales@csmvigo.com	
	FERNANDO RAÑA BARREIRO	fernandoranha@csmvigo.com	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Desenvolvemento e perfeccionamento das capacidades artísticas, expresivas e técnicas do instrumento, así como dos hábitos de estudo. Coñecemento dos diferentes criterios interpretativos que conduzan a interpretación do repertorio máis representativo con valoración crítica, estilo propio e madurez creativa, así como a súa aplicación práctica na interpretación en público.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requiridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	Dado o seu carácter eminentemente práctico, a sinerxía principal dáse coa disciplina de Repertorio con Piano acompañante sendo inherente á súa esencia e existencia. Débese considerar tamén a estratexia de intentar relacionar dentro do posible, o contido propio da materia coa anteriormente mencionada e coa de Música de Cámara, permitindo que as tres se poidan complementar.
TRANSVERSAIS	T 1, 3, 6, 13, 15
XERAIS	X 1, 3, 6, 8, 11, 13, 21, 24
ESPECÍFICAS	EI 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10

3. Obxectivos

DESCRICIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
1. Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas das diferentes épocas e estilos de dificultade adecuada a este nivel.	T1,13; X3,8,11,13; EI1,2, 4,5
2. Demostrar autonomía progresivamente maior para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación: dixitación, articulación, fraseo, etc...	T3,6,15; X8,21,24; EI4
3. Coñecer as diversas convencións interpretativas vixentes nos distintos períodos da historia da música instrumental, especialmente as referidas á escritura rítmica ou á ornamentación.	T13; X1,3,11,13; EI1,4,5
4. Adestrar a memoria de maneira permanente.	T1,15; X1,8,24; EI4
5. Perfeccionar o uso do vibrato dacordo coas esixencias interpretativas dos diferentes estilos.	T6,13; X8,21; EI2,4
6. Profundizar na interpretación da música contemporánea e coñecer as súas grafías e efectos.	T13,15; X3,11,13,21; EI1,4,5
7. Estudiar a obra musical a partir dos seus materiais constructivos e dos diferentes criterios que interveñen na súa comprensión e valoración.	T3; X1,3,8,13; EI2,4
8. Potenciar o estudio dos instrumentos afíns (piccolo, frauta en sol, etc...)	T13; X6; EI3,4

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Interpretación.	1.1. Perfeccionamento das capacidades artística, musical e técnica, que permitan aborda- la interpretación do repertorio máis representativo do instrumento.	TODAS
2. Análise musical aplicada.	2.1. Coñecemento das linguaxes utilizadas nas obras propostas. 2.2. Diferenciación de estilos.	TODAS
3. Estudio do repertorio con instrumento acompañante.	3.1 . Adecuación da afinación ao temperamento do piano. 3.2. Interacción e reacción na interpretación a dúo. 3.3. Diferenciación entre os roles solístico e camerístico. 3.4. Xestualidade axeitada á comunicación da intención musical.	TODAS
4. Estudio dos instrumentos afíns	4.1 Piccolo - 4.2 Frauta en Sol - 4.3 Frauta baixa	TODAS
5. Coñecemento dos principais compositores, escolas e tendencias da creación musical contemporánea.	5.1 Coñecemento das linguaxes utilizadas nas obras propostas. 5.2 Recursos máis comúns utilizados en textos musicais contemporáneos. 5.3. Diferenciación de estilos.	TODAS

6. Perfeccionamento do vibrato.	6.1 Utilización tendo en conta os criterios estilísticos e interpretativos. 6.2 Potenciamento da capacidade de discriminar o seu uso en función do contexto (afinación, empaste, fraseo,etc…)	TODAS
7. A memoria musical.	7.1 Análisis de elementos formais, rítmicos, melódicos, texturas, etc… 7.2 Adestramento progresivo da memoria	TODAS
8. Desenvolvemento da habilidade de repentizar obras de dificultade progresiva.	8.1 Automatismo e velocidade na lectura. 8.2 Comprensión dos elementos formais, harmónicos, temáticos, etc… 8.3 Exercicios prácticos.	TODAS
9. Práctica da improvisación.	9.1 Formación de criterios estéticos e estilísticos. 9.2 Potenciamento da estimulación creativa.	TODAS
10. A audición pública.	10.1 Normas de comportamento imprescindibles para a intepretación escénica.	2
	Total de sesións por cuadrimestre	**16**

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Clases prácticas	12	124	136
Audicións	3	30	33
Titorías	1	1	2
Actividades complementarias	3	30	33
Actividades introductorias	3	30	33
Actividades de consolidación	3	30	33
		Total de horas por cuadrimestre	**270**

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación contínua)			
Traballo persoal	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe.	20%	T3,15; X8,21; EI2,5
Audición de aula	Valoraranse as capacidades de contido relativo á técnica do instrumento (escalas e estudios) a través da realización dunha Audición de Aula, recolllendo as impresións e incidencias nunha ficha de audición.	30%	T13,15; X21; EI4,5
Audición pública	Valorarase o control técnico, fidelidade ao texto e coherencia no estilo interpretativo en concordancia coa forma e estéticas das pezas, a capacidade artística e de comunicación. As impresións e incidencias serán recollidas nunha ficha de audición.	50%	T13; X1,3,13,21; EI1,2,4,5
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado.			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Traballo persoal	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe.	20%	T3,15; X8,21; EI2,5
Audición de aula	Valoraranse as capacidades de contido relativo á técnica do instrumento (escalas e estudios) a través da realización dunha Audición de Aula, recolllendo as impresións e incidencias nunha ficha de audición.	30%	T13,15; X21; EI4,5
Audición pública	Valorarase o control técnico, fidelidade ao texto e coherencia no estilo interpretativo en concordancia coa forma e estéticas das pezas, a capacidade artística e de comunicación. As impresións e incidencias serán recollidas nunha ficha de audición.	50%	T13; X1,3,13,21; EI1,2,4,5
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación contínua)			
	Ver avaliación extraordinaria.		
EXTRAORDINARIA			
Audición de aula	Valoraranse as capacidades de contido relativo á técnica do instrumento (escalas e estudios) a través da realización dunha Audición de Aula, recolllendo as impresións e incidencias nunha ficha de audición.	40%	T13,15; X21; EI4,5
Audición pública	Valorarase o control técnico, fidelidade ao texto e coherencia no estilo interpretativo en concordancia coa forma e estéticas das pezas, a capacidade artística e de comunicación. As impresións e incidencias serán recollidas nunha ficha de audición.	60%	T13; X1,3,13,21; EI1,2,4,5
ERASMUS			
Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.			

O alumnado procedente de países europeos será avaliado co mesmo criterio que o alumnado oficial. No caso de non completar un curso ou semestre enteiro, recibirá unha avaliación orientativa xunto cunha acreditación das horas lectivas realizadas, garantindo así a coherencia co sistema de orixe e o respecto á institución de destino. Naqueles casos que o Centro de orixe aconselle un repertorio determinado coa finalidade de defender un programa de Fin de Grao, o CSMVigo atenderá as casuísticas derivadas destas solicitudes.

En canto ao alumnado procedente de países non europeos, e recoñecendo o carácter inclusivo destas mobilidades, a avaliación combinará o rigor académico co respecto ás circunstancias individuais. Teranse en conta factores como a diversidade cultural, o proceso de adaptación e, de ser o caso, o impacto de situacións excepcionais ou de conflito nos países de orixe. A avaliación basearase nas competencias adquiridas, no progreso adquirido respecto ao nivel inicial e na actitude demostrada. As programacións e os obxectivos adaptaranse ás necesidades de cada participante, para garantir unha experiencia educativa xusta, enriquecedora e plenamente recoñecida.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

REFERENCIAS BÁSICAS

Prof. Manuel Morales

Exercicios:

Teoría y práctica de la flauta T. Wye
Sete exercicios diarios Reichert
A técnica da embocadura P. Bernold
17 exercicios diarios Taffanel y Gaubert
Escalas e arpexios (480 exercicios.) M. Moyse
Desenvolvemento do son a través da interpretación M.
Moyse De la Sonoritè M. Moyse
Como manterse en forma M. Moyse
Tratado de los parciales F. J. López Rodríguez

PRIMEIRO CURSO

I

Estudos:

24 estudos (escolma de 4 do 1 ao 6) de J. M. Damase

Estudios modernos (do número 1 ata o número 4, ámbolos dous inclusive) de P.

Jeanjean Offermans: Para o frautista contemporáneo (escolma dun)

II

Estudos:

24 estudos (escolma de 4 do 7 ao 12) de J. M. Damase

Estudios modernos (do número 1 ata o número 4, ámbolos dous inclusive) de P.
Jeanjean

Offermans: Para o frautista contemporáneo (escolma dun)

I e II

Obras:

Concerto a elexir C. P. E. Bach

Sonata a elexir J. S. Bach

Suite en Si m J. S. Bach

Concerto a elexir W. A. Mozart

Concerto en Re F. Danzi

Gran Polonesa en Re M, Op. 16 Th. Boëhm

Tercer Gran Solo, Op. 74 J. L. Tulou

Fantasía Brillante sobre Carmen F. Borne

Nocturno e Allegro Scherzando P. Gaubert

Suite C. Widor

Suite campesina húngara B. Bartok

1ª Sonata B. Martinu

Duo A. Copland

Sonata F. Poulenc

Cantos de plenilunio A.García Abril

Serenata a Lydia de Cadaqués X. Montsalvatge

Tarantelle Op.391 (piccolo) C. Damaré

Piccolo Español (piccolo) Christensen

Frauta soa:

Fantasía a elexir G. P. Telemann

Syrinx C. Debussy

Image E. Bozza

Soliloqui J. Homs

Tres Pezas para flauta Ferroud

Density 21.5 E. Varèse

Sonata para frauta soa R. Escher

Sonatina arabesca S. Báez

Fantaisie V J. González

SEGUNDO CURSO

III

Estudos:

24 estudos (escolla de 4 do 13 ó 18) de J.M. Damase

Estudos modernos (do número 9 ao 12) de P. Jeanjean

Tango estudos (escolma de 1) de A. Piazzolla

Offermans: Para o frautista contemporáneo (escolma dun)

IV

Estudos:

24 estudos (escolla de 4 do 19 ó 24) de J.M. Damase

Estudos modernos (do número 13 ao 16) de P. Jeanjean

Tango estudos (escolma de 1) de A. Piazzolla

Offermans: Para o frautista contemporáneo (escolma de dous)

III e IV

Obras:

Concerto a elexir C. P. E. Bach

Sonata a elexir J. S. Bach

Concerto a elexir W. A. Mozart

Concerto a elexir F. Devienne

Introducción e variacións F. Schubert

Tres Fantasías F. Kuhlau

Sonata en Re M Op. 103 A. Reicha

Sonata, Op. 64 M. Bonis

Sonata en La M. C. Franck

Sonata "Undine", Op. 167 C. Reinecke

6º Solo de Concerto J. A. Demerssemann

5º Gran Solo, Op. 7 J. L. Tulou

Sonata a elexir P. Gaubert

Sonatina P. Sancan

Ballade F. Martin

Sonata Latino. M. Mower

Sonata O. Taktakishvili

Sonatina H. Dutilleux

Sonata E. Denisov

Concerto A.Blanquer

Piccolo-polka (piccolo) Damaré

Scherzo-waltz (piccolo) Lovelock

Concerto en la m FVI/9 RV445 (piccolo) A. Vivaldi

Frauta soa:

Aria. F. Buide

Sonata Appassionata Op. 140 S. Karg-Elert

Achte stucke P. Hindemith

Piéce J. Ibert

Giravolts S. Brotóns

Prof. Fernando Raña

REFERENCIAS BÁSICAS

Estudo técnico complementario	Estudos orientativos
Bernold, P.: A Técnica da Embocadura Wye, T.: Teoría e Práctica da Frauta Reichert, A.: Sete exercicios diarios Taffanel, P e Gaubert, P.: 17 exercicios diarios Moyse, M.: Escalas e arpexios (480 exercicios) Moyse, M.: Desenvolvemento do son a través da interpretación Moyse, M.: "De la Sonoritè" Moyse, M.: Como manterse en forma López Rodríguez, F. J.: Tratado de los Parciales Graf, P.L.: "Check-Up"	Köhler, E.: 30 Estudios op. 75 Jeanjean, P.: Estudos Modernos Bistch, M: "Douze Études pour la flute" M. Bistch Casteréde, J.: "Douze Études" Paganini, N.: 24 caprichos Karg-Elert, S.: Estudios op. 107

PRIMEIRO CURSO

Repertorio cuadrimestral: os estudos fixados de cada volume xunto con duas obras da lista orientativa e o traballo técnico complementario

I	Estudos: Köhler E.: Op. 75 Vol I (do 1 ao 5) Jeanjean,P: Estudos Modernos (do 1 ao 4) Bistch, M: "Douze Études..." (escolma de 1) Casteréde, J: "Douze Études" (escolma de 1)	Concertos: Bach, C. P. E.: Concerto a elexir Bach, J. S.:Suite en Si m Mozart, W. A.: Concerto a elexir Danzi, F.: Concerto en Re	Frauta e piano: Bach, J. S.: Sonata a elexir Boëhm, Th.: Gran Polonesa en Re M, Op. 16 Tulou, J. L.: Tercer Gran Solo, Op. 74 Reicha, A.: Gran Duo Concertante en ReM, Op. 103 Borne, F.: Fantasía Brillante sobre Carmen Gaubert, P.: Nocturno e Allegro Scherzando Gaubert, P: Sonata a elexir Widor, C.: Suite Bartók, B.: Suite campesina húngara Martinu, B.: 1ª Sonata Copland, A.: Duo García Abril, A.: Cantos de Plenilunio Montsalvatge, X.: Serenata a Lydia de Cadaqués Poulenc, F.: Sonata Brotons, S.: Capriccio Brillante, Op. 5 Catalán, T.: "Fantasía y una noche" Damaré, C.: Tarantelle Op.391 **(piccolo)** Christensen, J.: Piccolo Español **(piccolo)**	Frauta soa: Piazzola, A: Tango Estudos Debussy,C.: Syrinx Bozza, E.: Image Homs, J.: Soliloqui Ferroud, P.: Tres Pezas para flauta Varèse, E.: Density 21.5 Ozaita, M. L.: Tres pequenas pezas
II	Estudos: Köhler E.: Op. 75 Vol I (do 6 ao 10) Jeanjean,P: Estudos Modernos (do 5 ao 8)	Concertos: Bach, C. P. E.: Concerto a elexir Bach, J. S.:Suite en Si m Mozart, W. A.: Concerto a elexir Danzi, F.: Concerto en Re	Frauta e piccolo con piano: Bach, J. S.: Sonata a elexir Boëhm, Th.: Gran Polonesa en Re M, Op. 16 Tulou, J. L.: Tercer Gran Solo, Op. 74 Reicha, A.: Gran Duo Concertante en ReM, Op. 103 Borne, F.: Fantasía Brillante sobre Carmen	Frauta soa: Piazzola, A: Tango Estudos Debussy,C.: Syrinx Bozza, E.: Image Homs, J.: Soliloqui

	Bistch, M: "Douze Études..." (escolma de 1) Casteréde, J: "Douze Études" (escolma de 1)		Gaubert, P.: Nocturno e Allegro Scherzando Gaubert, P: Sonata a elexir Widor, C.: Suite Bartók, B.: Suite campesina húngara Martinu, B.: 1ª Sonata Copland, A.: Duo García Abril, A.: Cantos de Plenilunio Montsalvatge, X.: Serenata a Lydia de Cadaqués Poulenc, F.: Sonata Brotons, S.: Capriccio Brillante, Op. 5 Catalán, T.: "Fantasía y una noche" Damaré, C.: Tarantelle Op.391 **(piccolo)** Christensen, J.: Piccolo Español (piccolo)	Ferroud, P.: Tres Pezas para flauta Varèse, E.: Density 21.5 Ozaita, M. L.: Tres pequenas pezas
SEGUNDO CURSO				
Repertorio cuadrimestral: os estudos fixados de cada volume xunto con duas obras da lista orientativa e o traballo técnico complementario				
III	Estudos: Köhler E.: Op. 75 Vol II (do 1 ao 6) Jeanjean,P: Estudos Modernos (do 9 ao 12) Bistch, M: "Douze Études..." (escolma de 1) Casteréde, J: "Douze Études" (escolma de 1)	Concertos: Bach, C. P. E.: Concerto a elexir Mozart, W. A.: Concerto a elexir Devienne F.: Concerto a elexir Blanquer, A.: Concerto Vivaldi, A.: Concerto en la m FVI/9 RV445 (piccolo)	Frauta e piano: Bach, J. S.: Sonata a elexir Schubert, F.: Introducción e variacións sobre "Trokne Blumen" Kuhlau, F.: Tres Fantasías Bonis, M.: Sonata, Op. 64 Franck, C.: Sonata en La M. Reinecke, C.: Sonata "Undine", Op. 167 Demerssemann, J. A.: 6º Solo de Concerto Tulou, J. L.: 5º Gran Solo, Op. 7 Sancan, P.: Sonatina Martin, F.: Ballade Taktakishvili, O.: Sonata Brotons, S.: Sonata, Op.21 Dutilleux, H.: Sonatina Blanquer, A.: Concerto Denisov, E.: Sonata Mower, M.: Sonata Latino Damarè, E.: Piccolo-polka (piccolo) Lovelock, W.: Scherzo-waltz (piccolo)	Frauta soa: Karg-Elert, S.: Sonata Appassionata, Op. 140 Hindemith, P.: Achte stucke Ibert, J.: Piéce Brotons, S.: Giravolts Buide, F.: Aria
IV	Estudos: Köhler E.: Op. 75 Vol II (do 6 ao 10) Jeanjean,P: Estudos Modernos (do 12 ao 16) Bistch, M: "Douze Études..." (escolma de 1) Casteréde, J: "Douze Études" (escolma de 1)	Concertos: Bach, C. P. E.: Concerto a elexir Mozart, W. A.: Concerto a elexir Devienne F.: Concerto a elexir Blanquer, A.: Concerto Vivaldi, A.: Concerto en la m FVI/9 RV445 (piccolo)	Frauta e piano: Bach, J. S.: Sonata a elexir Schubert, F.: Introducción e variacións sobre "Trokne Blumen" Kuhlau, F.: Tres Fantasías Bonis, M.: Sonata, Op. 64 Franck, C.: Sonata en La M. Reinecke, C.: Sonata "Undine", Op. 167 Demerssemann, J. A.: 6º Solo de Concerto Tulou, J. L.: 5º Gran Solo, Op. 7 Sancan, P.: Sonatina Martin, F.: Ballade Taktakishvili, O.: Sonata Brotons, S.: Sonata, Op.21 Dutilleux, H.: Sonatina Concerto.: A.Blanquer Denisov, E.: Sonata Damarè, E.: Piccolo-polka (piccolo) Lovelock, W.: Scherzo-waltz (piccolo)	Frauta soa: Karg-Elert, S.: Sonata Appassionata, Op. 140 Hindemith, P.: Achte stucke Ibert, J.: Piéce Brotons, S.: Giravolts Buide, F.: Aria

Programación Docente de FRAUTA TRAVESEIRA VIII

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015 , do 29 de .outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA FRAUTA TRAVESEIRA VIII

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN								**ITINERARIO**	FRAUTA
CARÁCTER	B) Obrigatoria								**TIPO DE CLASES**	Individual
DEPARTAMENTO	VENTO-MADEIRA								**XEFE/A DO DEPARTAMENTO**	RICARDO PAZO GARCÍA
CURSOS	**1.º curso**		**2.º curso**		**3.º curso**		**4.º curso**		**COORDINADOR/A DA DISCIPLINA**	RICARDO PAZO GARCÍA
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	**Horas de clase**	1,5
ETCS/ CUADRIMESTRE								12	**Observacións**	

DOCENTES	**NOME E APELIDOS**	**MAIL/TEL/WEB**	**TITORÍA**
	MANUEL MORALES FERNÁNDEZ	manuelmorales@csmvigo.com	
	FERNANDO RAÑA BARREIRO	fernandoranha@csmvigo.com	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Desenvolvemento e perfeccionamento das capacidades artísticas, expresivas e técnicas do instrumento, así como dos hábitos de estudo. Coñecemento dos diferentes criterios interpretativos que conduzan a interpretación do repertorio máis representativo con valoración crítica, estilo propio e madurez creativa, así como a súa aplicación práctica na interpretación en público.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requiridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	Dado o seu carácter eminentemente práctico, a sinerxía principal dáse coa disciplina de Repertorio con Piano acompañante sendo inherente á súa esencia e existencia. Débese considerar tamén a estratexia de intentar relacionar dentro do posible, o contido propio da materia coa anteriormente mencionada e coa de Música de Cámara, permitindo que as tres se poidan complementar.
TRANSVERSAIS	T 1, 3, 6, 13, 15
XERAIS	X 1, 3, 6, 8, 11, 13, 21, 24
ESPECÍFICAS	EI 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10

3. Obxectivos

DESCRICIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
1. Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas das diferentes épocas e estilos de dificultade adecuada a este nivel.	T1,13; X3,8,11,13; EI1,2, 4,5
2. Demostrar autonomía progresivamente maior para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación: dixitación, articulación, fraseo, etc...	T3,6,15; X8,21,24; EI4
3. Coñecer as diversas convencións interpretativas vixentes nos distintos períodos da historia da música instrumental, especialmente as referidas á escritura rítmica ou á ornamentación.	T13; X1,3,11,13; EI1,4,5
4. Adestrar a memoria de maneira permanente.	T1,15; X1,8,24; EI4
5. Perfeccionar o uso do vibrato dacordo coas esixencias interpretativas dos diferentes estilos.	T6,13; X8,21; EI2,4
6. Profundizar na interpretación da música contemporánea e coñecer as súas grafías e efectos.	T13,15;X3,11,13,21; EI1,4,5
7. Estudiar a obra musical a partir dos seus materiais constructivos e dos diferentes criterios que interveñen na súa comprensión e valoración.	T3; X1,3,8,13; EI2,4
8. Potenciar o estudio dos instrumentos afíns (piccolo, frauta en sol, etc...)	T13; X6; EI3,4

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Interpretación.	1.1. Perfeccionamento das capacidades artística, musical e técnica, que permitan aborda- la interpretación do repertorio máis representativo do instrumento.	TODAS
2. Análise musical aplicada.	2.1. Coñecemento das linguaxes utilizadas nas obras propostas. 2.2. Diferenciación de estilos.	TODAS
3. Estudio do repertorio con instrumento acompañante.	3.1 . Adecuación da afinación ao temperamento do piano. 3.2. Interacción e reacción na interpretación a dúo. 3.3. Diferenciación entre os roles solístico e camerístico. 3.4. Xestualidade axeitada á comunicación da intención musical.	TODAS
4. Estudio dos instrumentos afíns	4.1 Piccolo - 4.2 Frauta en Sol - 4.3 Frauta baixa	TODAS
5. Coñecemento dos principais compositores, escolas e tendencias da creación musical contemporánea.	5.1 Coñecemento das linguaxes utilizadas nas obras propostas. 5.2 Recursos máis comúns utilizados en textos musicais contemporáneos. 5.3. Diferenciación de estilos.	TODAS

6. Perfeccionamento do vibrato.	6.1 Utilización tendo en conta os criterios estilísticos e interpretativos. 6.2 Potenciamento da capacidade de discriminar o seu uso en función do contexto (afinación, empaste, fraseo,etc…)	TODAS
7. A memoria musical.	7.1 Análisis de elementos formais, rítmicos, melódicos, texturas, etc… 7.2 Adestramento progresivo da memoria	TODAS
8. Desenvolvemento da habilidade de repentizar obras de dificultade progresiva.	8.1 Automatismo e velocidade na lectura. 8.2 Comprensión dos elementos formais, harmónicos, temáticos, etc… 8.3 Exercicios prácticos.	TODAS
9. Práctica da improvisación.	9.1 Formación de criterios estéticos e estilísticos. 9.2 Potenciamento da estimulación creativa.	TODAS
10. A audición pública.	10.1 Normas de comportamento imprescindibles para a intepretación escénica.	2
	Total de sesións por cuadrimestre	**16**

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Clases prácticas	12	214	226
Audicións	3	30	33
Titorías	1	1	2
Actividades complementarias	3	30	33
Actividades introductorias	3	30	33
Actividades de consolidación	3	30	33
		Total de horas por cuadrimestre	**360**

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación contínua)			
Traballo persoal	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe. Valorarase as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe	20%	T3,15; X8,21; EI2,5
Audición de aula	Valoraranse as capacidades de contido relativo á técnica do instrumento (escalas e estudios) a través da realización dunha Audición de Aula, recolllendo as impresións e incidencias nunha ficha de audición.	30%	T13,15; X21; EI4,5
Audición pública	Valorarase o control técnico, fidelidade ao texto e coherencia no estilo interpretativo en concordancia coa forma e estéticas das pezas, a capacidade artística e de comunicación. As impresións e incidencias serán recollidas nunha ficha de audición.	50%	T13; X1,3,13,21; EI1,2,4,5
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado.			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Traballo persoal	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe. Valorarase as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe	20%	T3,15; X8,21; EI2,5
Audición de aula	Valoraranse as capacidades de contido relativo á técnica do instrumento (escalas e estudios) a través da realización dunha Audición de Aula, recolllendo as impresións e incidencias nunha ficha de audición.	30%	T13,15; X21; EI4,5
Audición pública	Valorarase o control técnico, fidelidade ao texto e coherencia no estilo interpretativo en concordancia coa forma e estéticas das pezas, a capacidade artística e de comunicación. As impresións e incidencias serán recollidas nunha ficha de audición.	50%	T13; X1,3,13,21; EI1,2,4,5
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación contínua)			
	Ver avaliación extraordinaria.		
EXTRAORDINARIA			
Audición de aula	Valoraranse as capacidades de contido relativo á técnica do instrumento (escalas e estudios) a través da realización dunha Audición de Aula, recolllendo as impresións e incidencias nunha ficha de audición.	40%	T13,15; X21; EI4,5
Audición pública	Valorarase o control técnico, fidelidade ao texto e coherencia no estilo interpretativo en concordancia coa forma e estéticas das pezas, a capacidade artística e de comunicación. As impresións e incidencias serán recollidas nunha ficha de audición.	60%	T13; X1,3,13,21; EI1,2,4,5
ERASMUS			

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

O alumnado procedente de países europeos será avaliado co mesmo criterio que o alumnado oficial. No caso de non completar un curso ou semestre enteiro, recibirá unha avaliación orientativa xunto cunha acreditación das horas lectivas realizadas, garantindo así a coherencia co sistema de orixe e o respecto á institución de destino. Naqueles casos que o Centro de orixe aconselle un repertorio determinado coa finalidade de defender un programa de Fin de Grao, o CSMVigo atenderá as casuísticas derivadas destas solicitudes.

En canto ao alumnado procedente de países non europeos, e recoñecendo o carácter inclusivo destas mobilidades, a avaliación combinará o rigor académico co respecto ás circunstancias individuais. Teranse en conta factores como a diversidade cultural, o proceso de adaptación e, de ser o caso, o impacto de situacións excepcionais ou de conflito nos países de orixe. A avaliación basearase nas competencias adquiridas, no progreso adquirido respecto ao nivel inicial e na actitude demostrada. As programacións e os obxectivos adaptaranse ás necesidades de cada participante, para garantir unha experiencia educativa xusta, enriquecedora e plenamente recoñecida.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

REFERENCIAS BÁSICAS

Prof. Manuel Morales

Exercicios:

Teoría y práctica de la flauta T. Wye
Sete exercicios diarios Reichert
A técnica da embocadura P. Bernold
17 exercicios diarios Taffanel y Gaubert
Escalas e arpexios (480 exercicios.) M. Moyse
Desenvolvemento do son a través da interpretación M. Moyse
De la Sonoritè M. Moyse
Como manterse en forma M. Moyse
Tratado de los parciales F. J. López Rodríguez

CUARTO CURSO

VIII

Estudos:

24 Caprichos N. Paganini (escolma de 4 entre os seguintes números: 1, 4, 5, 10, 11, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24)

30 Estudios Op.107 S. Karg-Elert (escolma de 6 dos números 24 ao 30)

Offermans: Para o frautista contemporáneo (escolma dun)

Flying lessons (escolma dun) de R. Dick

VII e VIII

Obras:

Concerto a elexir C. P. E. Bach

Sonata a elexir J. S. Bach

Concerto a elexir W. A. Mozart

Concertino Nº 2 Op. 48 G. Briccialdi

Concerto en mi m S. Mercadante

Concerto en re m Op. 69 W. B. Molique

Gran Solo a elexir J. Demersseman

Gran Solo a elexir J. L. Tulou

Concerto A. Khatchaturian

Concerto J. Ibert

Concerto C. Nielsen

Concerto A. Jolivet

Concerto K. Penderecki

Concerto Op. 70 A. Sallinen

Suite en Concerto A. Jolivet

Concierto Pastoral J. Rodrigo Chant de Linos A. Jolivet

SonataOp.94. S. Prokofiev

Sonatina P. Boulez

Sonata Op.23 L. Liebermann

Concerto en Do M A. Vivaldi (piccolo)

Concerto Op. 50 (piccolo) L. Liebermann

Concerto para piccolo. S. Brotóns

Frauta soa:

Cassandra's Dream Song. B. Ferneyhough

(t) air (e). H. Holliger

Passacaglia E. Dohnány

Cinq Incantations A. Jolivet

Sequenza L. Berio

Debla C. Halffter

Zoom Tube I. Clarke

Promenade sur un corps. L. de Pablo

Quays. G. Scelsi

Prof. Fernando Raña

REFERENCIAS BÁSICAS

Estudo técnico complementario	Estudos orientativos
Bernold, P.: A Técnica da Embocadura Wye, T.: Teoría e Práctica da Frauta Reichert, A.: Sete exercicios diarios Taffanel, P e Gaubert, P.: 17 exercicios diarios Moyse, M.: Escalas e arpexios (480 exercicios) Moyse, M.: Desenvolvemento do son a través da interpretación Moyse, M.: "De la Sonoritè" Moyse, M.: Como manterse en forma López Rodríguez, F. J.: Tratado de los Parciales Graf, P.L.: "Check-Up"	Köhler, E.: 30 Estudios op. 75 Jeanjean, P.: Estudos Modernos Bistch, M: "Douze Études pour la flute" M. Bistch Casteréde, J.: "Douze Études" Paganini, N.: 24 caprichos Karg-Elert, S.: Estudios op. 107

CUARTO CURSO

Repertorio cuadrimestral: os estudos fixados de cada volume xunto con duas obras da lista orientativa e o traballo técnico complementario

VIII	**Estudos:** Paganini ,N.: 24 caprichos (escolma de 6) Karg-Elert , S.: Estudios op. 107 (escolma de 7) Bistch, M: "Douze Études..." (escolma de 2) Casteréde, J: "Douze Études" (escolma de 2)	**Concertos:** Bach, C. P. E.: Concerto a elexir Mozart, W. A.: Concerto a elexir Mercadante,S.: Concerto en mi m Verhey, T.: Concerto Nº1, Op. 43 Mendelssöhn, F.: Concerto en Mim, Op. 64 Khatchaturian, A.: Concerto Ibert, J.: Concerto Nielsen, C.: Concerto Jolivet, A.: Concerto Rodrigo, J.: Concierto Pastoral Sallinen, A.: Concerto Op. 70 Penderecki, K.: Concerto Vivaldi, A.: Concerto en Do M (piccolo) Liebermann, L.: Concerto Op. 50 (piccolo) L. Liebermann Brotons, S.: Concerto para piccolo "Dialogues amb Áxel" *S. Brotons*	**Frauta e piano:** Bach, J. S.: Sonata a elexir Demerssemann, J.: Gran Solo a elexir Tulou, J. L.: Gran Solo a elexir Feld, J.: Sonata Liebermann, L.: Sonata Op. 23 Jolivet, A.: Suite en Concerto (percusión) Jolivet, A.: Chant de Linos Prokofiev, S.: Sonata en Re M Bozza, E.: Agrestide Boulez, P.: Sonatina	**Frauta soa:** Dohnány, E.: Passacaglia, Op. 48 Nº 2 Jolivet, A.: Cinq Incantations Berio, L.: Sequenza L. Halftter, C.: Debla C. Holliger, H.. (t) air (e) De Pablo, L.: Concidionado (frauta en sol) Clarke, I.: "Zoom Tube"

Programación Docente de Repertorio Orquestral V-VI

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015 , do 29 de .outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA Repertorio Orquestral de frauta traveseira V-VI

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN								**ITINERARIO**	FRAUTA
CARÁCTER	B) Obrigatoria								**TIPO DE CLASES**	Individual
DEPARTAMENTO	VENTO-MADEIRA								**XEFE/A DO DEPARTAMENTO**	RICARDO PAZO GARCÍA
CURSOS	**1.º curso**		**2.º curso**	**3.º curso**		**4.º curso**			**COORDINADOR/A DA DISCIPLINA**	RICARDO PAZO GARCÍA
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	**Horas de clase**	1
ETCS/ CUADRIMESTRE					3,5	3,5			**Observacións**	

DOCENTES	**NOME E APELIDOS**	**MAIL/TEL/WEB**	**TITORÍA**
	MANUEL MORALES FERNÁNDEZ	manuelmorales@csmvigo.com	
	FERNANDO RAÑA BARREIRO	fernandoranha@csmvigo.com	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Estudo e práctica da literatura orquestral. Afondamento se é o caso, dos roles de cada instrumento dentro da sección. Desenvolvemento se é o caso, das capacidades técnicas e expresivas dos instrumentos afíns. Estudo da práctica dos instrumentos afíns se é o caso, no repertorio orquestral.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requiridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	Dado o seu carácter eminentemente práctico, a sinerxía principal dáse coa disciplina de Instrumento.
TRANSVERSAIS	T 1, 3, 6, 13
XERAIS	X 3, 6, 8, 10, 11, 15
ESPECÍFICAS	EI 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10

3. Obxectivos

DESCRICIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Aplicar, en todo momento, a audición polifónica para escoitar simultaneamente as diferentes partes ó mesmo tempo que se executa a propia.	T 13 X 8 EI 3, 4, 5, 9
Empregar unha ampla e variada gama sonora de maneira que o axuste de son se realice en función dos demais instrumentos do conxunto e das necesidades estilísticas e interpretativas da obra.	T 3, 13, X 8 EI 1, 3, 4, 8, 9, 10
Profundar no coñecemento dos diferentes estilos e dos recursos interpretativos de cada un deles.	T 6 X 3, 8, 11, 15 EI 1, 4, 5
Domina-lo propio instrumento de acordo coas esixencias de cada obra.	T 1, 3, 6, 13, X 3, 8 EI 1, 4, 5
Ler a primeira vista cun nivel que permita a montaxe fluída das obras.	T 3, 13 X 3, 8 EI 7, 9
Interpretar obras representativas do repertorio sinfónico de acordo co seu nivel instrumental.	T 3, 6 X 3, 8, 11, 15 EI 1, 4, 5, 10
Respecta-las normas que esixe toda actuación en grupo: afinación previa, atención continua, valoración do traballo colectivo, etc… e responsabilizarse en todo momento delas.	T 1, 3, 6, 13, X 3, 8 EI 3, 4, 8, 9, 10

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Interpretación de solos ou tutti	1. Interpretación de solos ou tutti en tódolos ámbitos orquestrais. 1.1. Sinfónico. 1.2. Oratorios. 1.3. Óperas. 1.4. Ballets. 1.5. Teatro musical.	Todas
2. Aspectos técnicos	2. Traballo dos aspectos técnicos necesarios para abordar o Repertorio Orquestral de cada Instrumento.	Todas

	2.1. Afinación. 2.2. Dinámicas. 2.3. Matices. 2.4. Homoxeneidade entre rexistros. 2.5. Articulación.	
3. Perfeccionamento interpretativo	3. Perfeccionamento das capacidades necesarias para aborda- la interpretación do repertorio máis representativo do instrumento na Orquesta. 3.1. Dende o punto de vista artístico. 3.2. Dende o punto de vista musical. 3.3. Dende o punto de vista técnico.	Todas
4. O transporte e a lectura a vista.	4.1. Práctica da Lectura a vista: recursos. 4.2. Exercicios prácticos. 4.3. Traballo de pasaxes orquestrais en diferentes tonalidades.	Todas
5. Interpretación con instrumentos afíns.	5. Interpretación do repertorio orquestral con diferentes instrumentos de cada unha das familia. 5.1. Piccolo. 5.2. Frauta en Sol. 5.3. Frauta Baixa.	Todas
6. Audición pública do repertorio.	6.1. Reprodución das características dunha proba de admisión a unha orquestra profesional. 6.2. Situación de interpretación real na orquestra.	Todas
7. Normas na orquestra	7. Coñecemento e valoración e práctica das normas de comportamento na orquestra. 7.1. Respecto ó director. 7.2. Cos compañeiros. 7.3. Co público	Todas
8. Análise musical	8. Coñecemento e práctica da análise musical aplicada a obras traballadas durante o curso, coa finalidade de obter unha interpretación máis madura e coherente 8.1 Coñecemento das linguaxes utilizadas nas obras propostas. 8.2. Diferenciación de estilos. 8.3. Recursos máis comúns utilizados en textos musicais contemporáneos.	Todas
9. Interpretación pública	9.1 Normas de comportamento imprescindibles para a intepretación escénica.	Todas
	Total de sesións por cuadrimestre	**16**

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Clases prácticas	17	54	71
Audicións	2	12	14
Titorías	1	1	2
Actividades complementarias	3	7	10
Actividades introductorias	1	3	4
Actividades de consolidación	1	3	4
		Total de horas por cuadrimestre	**105**

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
3ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación contínua)			
Traballo persoal	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe. Valorarase a implicación do alumno e o progresivo desenvolvemento da súa capacidade crítica e autonomía.	T 1, 3, 6, 13 X 3, 8, 10, 15 EI 2, 3, 4, 7, 8, 9	30%
Audición pública	Valorarase o control técnico, a coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética dos extractos orquestrais, a capacidade artística e de comunicación. As impresións e incidencias serán recollidas nunha ficha de audición.	T 1, 3, 6, 13 X 3, 6, 8, 11 EI 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8	70%
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Traballo persoal	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe. Valorarase a implicación do alumno e o progresivo desenvolvemento da súa capacidade crítica e autonomía.	T 1, 3, 6, 13 X 3, 8, 10, 15 EI 2, 3, 4, 7, 8, 9	30%
Audición pública	Valorarase o control técnico, a coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética dos extractos orquestrais, a capacidade artística e de comunicación. As impresións e incidencias serán recollidas nunha ficha de audición.	T 1, 3, 6, 13 X 3, 6, 8, 11 EI 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8	70%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación contínua)			
	Ver avaliación extraordinaria		
EXTRAORDINARIA			
Audición pública	Proba práctica: programa integrado polos extractos orquestrais que aparecen na bibliografía do cuadrimestre Valorarase o control técnico, a coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética das pezas, a capacidade artística e de comunicación, a autonomía non desenvolvemento e aplicación destas capacidades.	T 1, 3, 6, 13 X 3, 6, 8, 11 EI 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8	100%

ERASMUS
Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.
O alumnado procedente de países europeos será avaliado co mesmo criterio que o alumnado oficial. No caso de non completar un curso ou semestre enteiro, recibirá unha avaliación orientativa xunto cunha acreditación das horas lectivas realizadas, garantindo así a coherencia co sistema de orixe e o respecto á institución de destino. Naqueles casos que o Centro de orixe aconselle un repertorio determinado coa finalidade de defender un programa de Fin de Grao, o CSMVigo atenderá as casuísticas derivadas destas solicitudes. En canto ao alumnado procedente de países non europeos, e recoñecendo o carácter inclusivo destas mobilidades, a avaliación combinará o rigor académico co respecto ás circunstancias individuais. Teranse en conta factores como a diversidade cultural, o proceso de adaptación e, de ser o caso, o impacto de situacións excepcionais ou de conflito nos países de orixe. A avaliación basearase nas competencias adquiridas, no progreso adquirido respecto ao nivel inicial e na actitude demostrada. As programacións e os obxectivos adaptaranse ás necesidades de cada participante, para garantir unha experiencia educativa xusta, enriquecedora e plenamente recoñecida.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

• Orchestral Excerpts from the Symphonic Repertoire for Flute (10 volumes). IMC (J. Wummer)
• Orchester Probespiel. Test Pieces for Orchestral Auditions Flute and Piccolo. C.F.Peters (C.Dürichen e S.Kratsch), 1991.
• The Orchestral Musician's CD-ROM Library. Flute (12 volumes). CD Sheet Music LLC, 2009.
• Diferentes versións do repertorio a traballar durante o curso en calquera formato: CD, DVD, etc…

Repertorio Cuadrimestral: 6 extractos cuadrimestrais extraídos do grupo A e 4 extractos cuadrimestrais extraídos do grupo B

	Grupo A		Grupo B	C
3º	Rossini, G. - A Pega Ladroa Bach, J.S. - Fragmento a elexir Ravel, M. - Daphnis e Chloé Rossini, G. - Guillermo Tell Mahler, G. - Sinfonía nº9 Strawinsky, I. - Petrushka	Smetana, B. - A Noiva Vendida Strauss, R. - Sinfonía doméstica Strauss, R. – Salomé Strauss, R. - Till Eulenspiegel Saint-Säens, C. – Volière Strawinsky, I. - Jeu de cartes	Rimsky-Korsakov, N. - Sherezade Shostakovitch, D. - Sinfonía nº 9 Rossini, G. - La Scala di Seta Henze, H. W. - Xogos de noite e Arias Orff, C. - Die Kluge Tchaikovsky, P.I. - Sinfonía nº 4 Stravinsky, I. - O Paxaro de fogo Ravel, M. - Rapsodia Española	Traballo técnico complementario

Programación Docente de FRAUTA TRAVESEIRA V-VII

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015 , do 29 de .outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA FRAUTA TRAVESEIRA V-VII

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN								**ITINERARIO**	FRAUTA
CARÁCTER	B) Obrigatoria								**TIPO DE CLASES**	Individual
DEPARTAMENTO	VENTO-MADEIRA								**XEFE/A DO DEPARTAMENTO**	RICARDO PAZO GARCÍA
CURSOS	**1.º curso**		**2.º curso**		**3.º curso**		**4.º curso**		**COORDINADOR/A DA DISCIPLINA**	RICARDO PAZO GARCÍA
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	**Horas de clase**	1,5
ETCS/ CUADRIMESTRE					10	10	10		**Observacións**	

DOCENTES	**NOME E APELIDOS**	**MAIL/TEL/WEB**	**TITORÍA**
	MANUEL MORALES FERNÁNDEZ	manuelmorales@csmvigo.com	
	FERNANDO RAÑA BARREIRO	fernandoranha@csmvigo.com	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Desenvolvemento e perfeccionamento das capacidades artísticas, expresivas e técnicas do instrumento, así como dos hábitos de estudo. Coñecemento dos diferentes criterios interpretativos que conduzan a interpretación do repertorio máis representativo con valoración crítica, estilo propio e madurez creativa, así como a súa aplicación práctica na interpretación en público.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requiridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	Dado o seu carácter eminentemente práctico, a sinerxía principal dáse coa disciplina de Repertorio con Piano acompañante sendo inherente á súa esencia e existencia. Débese considerar tamén a estratexia de intentar relacionar dentro do posible, o contido propio da materia coa anteriormente mencionada e coa de Música de Cámara, permitindo que as tres se poidan complementar.
TRANSVERSAIS	T 1, 3, 6, 13, 15
XERAIS	X 1, 3, 6, 8, 11, 13, 21, 24
ESPECÍFICAS	EI 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10

3. Obxectivos

DESCRICIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
1. Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas das diferentes épocas e estilos de dificultade adecuada a este nivel.	T1,13; X3,8,11,13; EI1,2, 4,5
2. Demostrar autonomía progresivamente maior para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación: dixitación, articulación, fraseo, etc...	T3,6,15; X8,21,24; EI4
3. Coñecer as diversas convencións interpretativas vixentes nos distintos períodos da historia da música instrumental, especialmente as referidas á escritura rítmica ou á ornamentación.	T13; X1,3,11,13; EI1,4,5
4. Adestrar a memoria de maneira permanente.	T1,15; X1,8,24; EI4
5. Perfeccionar o uso do vibrato dacordo coas esixencias interpretativas dos diferentes estilos.	T6,13; X8,21; EI2,4
6. Profundizar na interpretación da música contemporánea e coñecer as súas grafías e efectos.	T13,15;X3,11,13,21; EI1,4,5
7. Estudiar a obra musical a partir dos seus materiais constructivos e dos diferentes criterios que interveñen na súa comprensión e valoración.	T3; X1,3,8,13; EI2,4
8. Potenciar o estudio dos instrumentos afíns (piccolo, frauta en sol, etc...)	T13; X6; EI3,4

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Interpretación.	1.1. Perfeccionamento das capacidades artística, musical e técnica, que permitan aborda- la interpretación do repertorio máis representativo do instrumento.	TODAS
2. Análise musical aplicada.	2.1. Coñecemento das linguaxes utilizadas nas obras propostas. 2.2. Diferenciación de estilos.	TODAS
3. Estudio do repertorio con instrumento acompañante.	3.1 . Adecuación da afinación ao temperamento do piano. 3.2. Interacción e reacción na interpretación a dúo. 3.3. Diferenciación entre os roles solístico e camerístico. 3.4. Xestualidade axeitada á comunicación da intención musical.	TODAS
4. Estudio dos instrumentos afíns	4.1 Piccolo - 4.2 Frauta en Sol - 4.3 Frauta baixa	TODAS
5. Coñecemento dos principais compositores, escolas e tendencias da creación musical contemporánea.	5.1 Coñecemento das linguaxes utilizadas nas obras propostas. 5.2 Recursos máis comúns utilizados en textos musicais contemporáneos. 5.3. Diferenciación de estilos.	TODAS

6. Perfeccionamento do vibrato.	6.1 Utilización tendo en conta os criterios estilísticos e interpretativos. 6.2 Potenciamento da capacidade de discriminar o seu uso en función do contexto (afinación, empaste, fraseo,etc…)	TODAS
7. A memoria musical.	7.1 Análisis de elementos formais, rítmicos, melódicos, texturas, etc… 7.2 Adestramento progresivo da memoria	TODAS
8. Desenvolvemento da habilidade de repentizar obras de dificultade progresiva.	8.1 Automatismo e velocidade na lectura. 8.2 Comprensión dos elementos formais, harmónicos, temáticos, etc… 8.3 Exercicios prácticos.	TODAS
9. Práctica da improvisación.	9.1 Formación de criterios estéticos e estilísticos. 9.2 Potenciamento da estimulación creativa.	TODAS
10. A audición pública.	10.1 Normas de comportamento imprescindibles para a intepretación escénica.	2
	Total de sesións por cuadrimestre	**16**

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Clases prácticas	12	154	166
Audicións	3	30	33
Titorías	1	1	2
Actividades complementarias	3	30	33
Actividades introductorias	3	30	33
Actividades de consolidación	3	30	33
		Total de horas por cuadrimestre	**300**

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación contínua)			
Traballo persoal	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe. Valorarase as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe	20%	T3,15; X8,21; EI2,5
Audición de aula	Valoraranse as capacidades de contido relativo á técnica do instrumento (escalas e estudios) a través da realización dunha Audición de Aula, recolllendo as impresións e incidencias nunha ficha de audición.	30%	T13,15; X21; EI4,5
Audición pública	Valorarase o control técnico, fidelidade ao texto e coherencia no estilo interpretativo en concordancia coa forma e estéticas das pezas, a capacidade artística e de comunicación. As impresións e incidencias serán recollidas nunha ficha de audición.	50%	T13; X1,3,13,21; EI1,2,4,5
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado.			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Traballo persoal	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe. Valorarase as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe	20%	T3,15; X8,21; EI2,5
Audición de aula	Valoraranse as capacidades de contido relativo á técnica do instrumento (escalas e estudios) a través da realización dunha Audición de Aula, recolllendo as impresións e incidencias nunha ficha de audición.	30%	T13,15; X21; EI4,5
Audición pública	Valorarase o control técnico, fidelidade ao texto e coherencia no estilo interpretativo en concordancia coa forma e estéticas das pezas, a capacidade artística e de comunicación. As impresións e incidencias serán recollidas nunha ficha de audición.	50%	T13; X1,3,13,21; EI1,2,4,5
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación contínua)			
	Ver avaliación extraordinaria.		
EXTRAORDINARIA			
Audición de aula	Valoraranse as capacidades de contido relativo á técnica do instrumento (escalas e estudios) a través da realización dunha Audición de Aula, recolllendo as impresións e incidencias nunha ficha de audición.	40%	T13,15; X21; EI4,5
Audición pública	Valorarase o control técnico, fidelidade ao texto e coherencia no estilo interpretativo en concordancia coa forma e estéticas das pezas, a capacidade artística e de comunicación. As impresións e incidencias serán recollidas nunha ficha de audición.	60%	T13; X1,3,13,21; EI1,2,4,5
ERASMUS			

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

O alumnado procedente de países europeos será avaliado co mesmo criterio que o alumnado oficial. No caso de non completar un curso ou semestre enteiro, recibirá unha avaliación orientativa xunto cunha acreditación das horas lectivas realizadas, garantindo así a coherencia co sistema de orixe e o respecto á institución de destino. Naqueles casos que o Centro de orixe aconselle un repertorio determinado coa finalidade de defender un programa de Fin de Grao, o CSMVigo atenderá as casuísticas derivadas destas solicitudes.

En canto ao alumnado procedente de países non europeos, e recoñecendo o carácter inclusivo destas mobilidades, a avaliación combinará o rigor académico co respecto ás circunstancias individuais. Teranse en conta factores como a diversidade cultural, o proceso de adaptación e, de ser o caso, o impacto de situacións excepcionais ou de conflito nos países de orixe. A avaliación basearase nas competencias adquiridas, no progreso adquirido respecto ao nivel inicial e na actitude demostrada. As programacións e os obxectivos adaptaranse ás necesidades de cada participante, para garantir unha experiencia educativa xusta, enriquecedora e plenamente recoñecida.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

REFERENCIAS BÁSICAS

Prof. Manuel Morales

Exercicios:

Teoría y práctica de la flauta T. Wye
Sete exercicios diarios Reichert
A técnica da embocadura P. Bernold
17 exercicios diarios Taffanel y Gaubert
Escalas e arpexios (480 exercicios.) M. Moyse
Desenvolvemento do son a través da interpretación M.
Moyse De la Sonoritè M. Moyse
Como manterse en forma M. Moyse
Tratado de los parciales F. J. López Rodríguez

TERCEIRO CURSO

V

Estudos:

24 Caprichos N. Paganini (escolma de 5 dos seguintes números: 2, 3 (Ed. Gallois),6 (G),7,8,9(G),12,13,14,15,16,23). Aconséllase o traballo dos estudios marcados entre paréntese coa edición de Patrick Gallois)

30 Estudios Op.107 S. Karg-Elert (escolma de 6 do número 1 ao 8)

Offermans: Para o frautista contemporáneo (escolma dun)

VI

24 Caprichos N. Paganini (escolma de 4 dos seguintes números: 2, 3 (Ed. Gallois),6 (G),7,8,9(G),12,13,14,15,16,23). Aconséllase o traballo dos estudios marcados entre paréntese coa edición de Patrick Gallois).

30 Estudios Op.107 S. Karg-Elert (escolma de 5 do número 9 ao 15)

Offermans: Para o frautista contemporáneo (escolma dun)

Flying lessons (escolma dun) de R. Dick

V e VI

Obras:

Concerto a elexir C. P. E. Bach

Sonata a elexir J. S. Bach

Concerto a elexir W. A. Mozart

Moto Perpetuo, Op. 8 J. Andersen

Concerto en Si m. B. Romberg

Nel cor Piu, Op. 4 Th. Boëhm

Gran Sonata Concertante Op. 85 F. Kuhlau

Gran Solo a elexir J. Demersseman

Gran Solo a elexir J. L. Tulou

Concerto en Re M C. Reinecke

Impromptu A. Pépin

Sonata J. Feld

Sonata R. Muczynski

O Mirlo Negro O. Messiaën

Agrestide E. Bozza

Sonata Op.21 S. Brotons

Sonata W. Piston

Concerto J. Rivier

Concerto (Sonata Núm. 2) S. Brotons

Sonate, Op. 121 M. Arnold

Concierto en la m FVI/9 RV445 (piccolo) A. Vivaldi

Le Tombeau de Mireille (piccolo) H. Tomas

Cinco Pezas sen título (piccolo) C. Matthews

Frauta soa:

Look Out. R. Dick

Oiseaux Tendres J. Rivier

Fantasía para flauta. M. Arnold

Sonata Op.24. J. La Montaine

Mei. K. Fukushima

Cadenza de dimensioni. B. Maderna

Honami. W. Offermans

Preludio para a frauta de Xade. C. Chaynes

The Great Train Race. I. Clark

CUARTO CURSO

VII

Estudos:

24 Caprichos N. Paganini (escolma de 4 entre os seguintes números: 1, 4, 5, 10, 11, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24)

30 Estudios Op.107 S. Karg-Elert
(escolma de 6 dos números 16 ao 23)

Offermans: Para o frautista contemporáneo (escolma dun)

Flying lessons (escolma dun) de R. Dick

Prof. Fernando Raña

REFERENCIAS BÁSICAS

Estudo técnico complementario	Estudos orientativos
Bernold, P.: A Técnica da Embocadura Wye, T.: Teoría e Práctica da Frauta Reichert, A.: Sete exercicios diarios Taffanel, P e Gaubert, P.: 17 exercicios diarios Moyse, M.: Escalas e arpexios (480 exercicios) Moyse, M.: Desenvolvemento do son a través da interpretación Moyse, M.: "De la Sonoritè" Moyse, M.: Como manterse en forma López Rodríguez, F. J.: Tratado de los Parciales Graf, P.L.: "Check-Up"	Köhler, E.: 30 Estudios op. 75 Jeanjean, P.: Estudos Modernos Bistch, M: "Douze Études pour la flute" M. Bistch Casteréde, J.: "Douze Études" Paganini, N.: 24 caprichos Karg-Elert, S.: Estudios op. 107

TERCEIRO CURSO

Repertorio cuadrimestral: os estudos fixados de cada volume xunto con duas obras da lista orientativa e o traballo técnico complementario

V	**Estudos:** Paganini ,N.: 24 caprichos (escolma de 6) Karg-Elert , S.: Estudios op. 107 (escolma de 8) Bistch, M: "Douze Études..." (escolma de 2) Casteréde, J: "Douze Études" (escolma de 2)	**Concertos:** Bach, C. P. E.: Concerto a elexir Mozart, W. A.: Concerto a elexir Devienne F.: Concerto a elexir Romberg, B.: Concerto en Si m. Molique, W. B.: Concerto en rem, Op. 69 Briccialdi, G.: Concertino Nº2, Op. 48 Reinecke, C.: Concerto en Re M Rivier, J.: Concerto Brotons, S.: Concerto/Sonata Nª2 Vivaldi, A.: Concerto en la m FVI/9 RV445 (piccolo)	**Frauta e piano:** Bach, J. S.: Sonata a elexir Andersen, J.: Moto Perpetuo, Op. 8 Boëhm, Th.: Nel cor Piu, Op. 4 Kuhlau, F.: Gran Sonata Concertante Op. 85 Demerssemann, J.: Gran Solo a elexir Tulou, J. L.: Gran Solo a elexir Pépin, A.: Impromptu Muczynski, R.: Sonata Messiaën, O.: "Le Merle Noir" Brotons, S.: Concerto/Sonata Nª2 Arnold, M.: Sonate, Op. 121 Díaz, P.: Tres miniaturas para flauta y piano Tomasi, H.: Le Tombeau de Mireille (piccolo) (percusión) Matthews, C.: "Five Untitled Pieces" (piccolo)	**Frauta soa:** Dick, R.: Look Out Rivier, J.: "Oiseaux Tendres" Arnold, M.: Fantasía para flauta La Montaine, J.: Sonata Op.24 Fukushima, K.: Mei Clarke, I.: "The Great Train Race"
VI	**Estudos:** Paganini ,N.: 24 caprichos (escolma de 6) Karg-Elert , S.: Estudios op. 107 (escolma de 7)	**Concertos:** Bach, C. P. E.: Concerto a elexir Mozart, W. A.: Concerto a elexir Devienne F.: Concerto a elexir Romberg, B.: Concerto en Si m.	**Frauta e piano:** Bach, J. S.: Sonata a elexir Andersen, J.: Moto Perpetuo, Op. 8 Boëhm, Th.: Nel cor Piu, Op. 4 Kuhlau, F.: Gran Sonata Concertante Op. 85	**Frauta soa:** Dick, R.: Look Out Rivier, J.: "Oiseaux Tendres" Arnold, M.: Fantasía para flauta La Montaine, J.: Sonata Op.24

	Bistch, M: "Douze Études..." (escolma de 2) Casteréde, J: "Douze Études" (escolma de 2)	Molique, W. B.: Concerto en rem, Op. 69 Briccialdi, G.: Concertino Nº2, Op. 48 Reinecke, C.: Concerto en Re M Rivier, J.: Concerto Brotons, S.: Concerto/Sonata Nª2 Vivaldi, A.: Concerto en la m FVI/9 RV445 (piccolo)	Demerssemann, J.: Gran Solo a elexir Tulou, J. L.: Gran Solo a elexir Pépin, A.: Impromptu Muczynski, R.: Sonata (obrigda) Messiaën, O.: "Le Merle Noir" Brotons, S.: Concerto/Sonata Nª2 Díaz, P.: Tres miniaturas para flauta y piano Arnold, M.: Sonate, Op. 121 Tomasi, H.: Le Tombeau de Mireille (piccolo) (percusión) Matthews, C.: "Five Untitled Pieces" (piccolo)	Fukushima, K.: Mei Clarke, I.: "The Great Train Race"
CUARTO CURSO				
Repertorio cuadrimestral: os estudos fixados de cada volume xunto con duas obras da lista orientativa e o traballo técnico complementario				
VII	**Estudos:** Paganini ,N.: 24 caprichos (escolma de 6) Karg-Elert , S.: Estudios op. 107 (escolma de 8) Bistch, M: "Douze Études..." (escolma de 2) Casteréde, J: "Douze Études" (escolma de 2)	**Concertos:** Bach, C. P. E.: Concerto a elexir Mozart, W. A.: Concerto a elexir Mercadante,S.: Concerto en mi m Verhey, T.: Concerto Nº1, Op. 43 Mendelssöhn, F.: Concerto en Mim, Op. 64 Khatchaturian, A.: Concerto Ibert, J.: Concerto Nielsen, C.: Concerto Jolivet, A.: Concerto Rodrigo, J.: Concierto Pastoral Sallinen, A.: Concerto Op. 70 Penderecki, K.: Concerto Vivaldi, A.: Concerto en Do M (piccolo) Liebermann, L.: Concerto Op. 50 (piccolo) L. Liebermann Brotons, S.: Concerto para piccolo "Dialogues amb Áxel*" S. Brotons*	**Frauta e piano:** Bach, J. S.: Sonata a elexir Demerssemann, J.: Gran Solo a elexir Tulou, J. L.: Gran Solo a elexir Feld, J.: Sonata Liebermann, L.: Sonata Op. 23 Jolivet, A.: Suite en Concerto (percusión) Jolivet, A.: Chant de Linos Prokofiev, S.: Sonata en Re M Bozza, E.: Agrestide Boulez, P.: Sonatina	**Frauta soa:** Dohnány, E.: Passacaglia, Op. 48 Nº 2 Jolivet, A.: Cinq Incantations Berio, L.: Sequenza L. Halftter, C.: Debla C. Holliger, H.. (t) air (e) De Pablo, L.: Concidionado (frauta en sol) Clarke, I.: "Zoom Tube"

Programación Docente de Repertorio Orquestral I-IV

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015 , do 29 de .outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA Repertorio Orquestral de frauta traveseira I-IV

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN	**ITINERARIO**	FRAUTA
CARÁCTER	B) Obrigatoria	**TIPO DE CLASES**	Individual
DEPARTAMENTO	VENTO-MADEIRA	**XEFE/A DO DEPARTAMENTO**	RICARDO PAZO GARCÍA
CURSOS	**1.º curso** / **2.º curso** / **3.º curso** / **4.º curso**	**COORDINADOR/A DA DISCIPLINA**	RICARDO PAZO GARCÍA

CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	**Horas de clase**	1
ETCS/ CUADRIMESTRE	3	3	3	3					**Observacións**	

DOCENTES	**NOME E APELIDOS**	**MAIL/TEL/WEB**	**TITORÍA**
	MANUEL MORALES FERNÁNDEZ	manuelmorales@csmvigo.com	
	FERNANDO RAÑA BARREIRO	fernandoranha@csmvigo.com	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Estudo e práctica da literatura orquestral. Afondamento se é o caso, dos roles de cada instrumento dentro da sección. Desenvolvemento se é o caso, das capacidades técnicas e expresivas dos instrumentos afíns. Estudo da práctica dos instrumentos afíns se é o caso, no repertorio orquestral.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requiridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	Dado o seu carácter eminentemente práctico, a sinerxía principal dáse coa disciplina de Instrumento.
TRANSVERSAIS	T 1, 3, 6, 13
XERAIS	X 3, 6, 8, 10, 11, 15
ESPECÍFICAS	EI 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10

3. Obxectivos

DESCRICIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Aplicar, en todo momento, a audición polifónica para escoitar simultaneamente as diferentes partes ó mesmo tempo que se executa a propia.	T 13 X 8 EI 3, 4, 5, 9
Empregar unha ampla e variada gama sonora de maneira que o axuste de son se realice en función dos demais instrumentos do conxunto e das necesidades estilísticas e interpretativas da obra.	T 3, 13, X 8 EI 1, 3, 4, 8, 9, 10
Profundar no coñecemento dos diferentes estilos e dos recursos interpretativos de cada un deles.	T 6 X 3, 8, 11, 15 EI 1, 4, 5
Domina-lo propio instrumento de acordo coas esixencias de cada obra.	T 1, 3, 6, 13, X 3, 8 EI 1, 4, 5
Ler a primeira vista cun nivel que permita a montaxe fluída das obras.	T 3, 13 X 3, 8 EI 7, 9
Interpretar obras representativas do repertorio sinfónico de acordo co seu nivel instrumental.	T 3, 6 X 3, 8, 11, 15 EI 1, 4, 5, 10
Respecta-las normas que esixe toda actuación en grupo: afinación previa, atención continua, valoración do traballo colectivo, etc… e responsabilizarse en todo momento delas.	T 1, 3, 6, 13, X 3, 8 EI 3, 4, 8, 9, 10

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Interpretación de solos ou tutti	1. Interpretación de solos ou tutti en tódolos ámbitos orquestrais. 1.1. Sinfónico. 1.2. Oratorios. 1.3. Óperas. 1.4. Ballets. 1.5. Teatro musical.	Todas
2. Aspectos técnicos	2. Traballo dos aspectos técnicos necesarios para abordar o Repertorio Orquestral de cada Instrumento.	Todas

	2.1. Afinación. 2.2. Dinámicas. 2.3. Matices. 2.4. Homoxeneidade entre rexistros. 2.5. Articulación.	
3. Perfeccionamento interpretativo	3. Perfeccionamento das capacidades necesarias para aborda- la interpretación do repertorio máis representativo do instrumento na Orquesta. 3.1. Dende o punto de vista artístico. 3.2. Dende o punto de vista musical. 3.3. Dende o punto de vista técnico.	Todas
4. O transporte e a lectura a vista.	4.1. Práctica da Lectura a vista: recursos. 4.2. Exercicios prácticos. 4.3. Traballo de pasaxes orquestrais en diferentes tonalidades.	Todas
5. Interpretación con instrumentos afíns.	5. Interpretación do repertorio orquestral con diferentes instrumentos de cada unha das familia. 5.1. Piccolo. 5.2. Frauta en Sol. 5.3. Frauta Baixa.	Todas
6. Audición pública do repertorio.	6.1. Reprodución das características dunha proba de admisión a unha orquestra profesional. 6.2. Situación de interpretación real na orquestra.	Todas
7. Normas na orquestra	7. Coñecemento e valoración e práctica das normas de comportamento na orquestra. 7.1. Respecto ó director. 7.2. Cos compañeiros. 7.3. Co público	Todas
8. Análise musical	8. Coñecemento e práctica da análise musical aplicada a obras traballadas durante o curso, coa finalidade de obter unha interpretación máis madura e coherente 8.1 Coñecemento das linguaxes utilizadas nas obras propostas. 8.2. Diferenciación de estilos. 8.3. Recursos máis comúns utilizados en textos musicais contemporáneos.	Todas
9. Interpretación pública	9.1 Normas de comportamento imprescindibles para a intepretación escénica.	Todas
	Total de sesións por cuadrimestre	**16**

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Clases prácticas	17	44	61
Audicións	2	10	12
Titorías	1	1	2
Actividades complementarias	3	6	9
Actividades introductorias	1	2	**3**
Actividades de consolidación	1	2	3
		Total de horas por cuadrimestre	**90**

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación contínua)			
Traballo persoal	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe. Valorarase a implicación do alumno e o progresivo desenvolvemento da súa capacidade crítica e autonomía.	T 1, 3, 6, 13 X 3, 8, 10, 15 EI 2, 3, 4, 7, 8, 9	30%
Audición pública	Valorarase o control técnico, a coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética dos extractos orquestrais, a capacidade artística e de comunicación. As impresións e incidencias serán recollidas nunha ficha de audición.	T 1, 3, 6, 13 X 3, 6, 8, 11 EI 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8	70%
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Traballo persoal	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe. Valorarase a implicación do alumno e o progresivo desenvolvemento da súa capacidade crítica e autonomía.	T 1, 3, 6, 13 X 3, 8, 10, 15 EI 2, 3, 4, 7, 8, 9	30%
Audición pública	Valorarase o control técnico, a coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética dos extractos orquestrais, a capacidade artística e de comunicación. As impresións e incidencias serán recollidas nunha ficha de audición.	T 1, 3, 6, 13 X 3, 6, 8, 11 EI 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8	70%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación contínua)			
	Ver avaliación extraordinaria		
EXTRAORDINARIA			
Audición pública	Proba práctica: programa integrado polos extractos orquestrais que aparecen na bibliografía do cuadrimestre Valorarase o control técnico, a coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética das pezas, a capacidade artística e de comunicación, a autonomía non desenvolvemento e aplicación destas capacidades.	T 1, 3, 6, 13 X 3, 6, 8, 11 EI 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8	100%
ERASMUS			

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

O alumnado procedente de países europeos será avaliado co mesmo criterio que o alumnado oficial. No caso de non completar un curso ou semestre enteiro, recibirá unha avaliación orientativa xunto cunha acreditación das horas lectivas realizadas, garantindo así a coherencia co sistema de orixe e o respecto á institución de destino. Naqueles casos que o Centro de orixe aconselle un repertorio determinado coa finalidade de defender un programa de Fin de Grao, o CSMVigo atenderá as casuísticas derivadas destas solicitudes.

En canto ao alumnado procedente de países non europeos, e recoñecendo o carácter inclusivo destas mobilidades, a avaliación combinará o rigor académico co respecto ás circunstancias individuais. Teranse en conta factores como a diversidade cultural, o proceso de adaptación e, de ser o caso, o impacto de situacións excepcionais ou de conflito nos países de orixe. A avaliación basearase nas competencias adquiridas, no progreso adquirido respecto ao nivel inicial e na actitude demostrada. As programacións e os obxectivos adaptaranse ás necesidades de cada participante, para garantir unha experiencia educativa xusta, enriquecedora e plenamente recoñecida.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

• Orchestral Excerpts from the Symphonic Repertoire for Flute (10 volumes). IMC (J. Wummer)
• Orchester Probespiel. Test Pieces for Orchestral Auditions Flute and Piccolo. C.F.Peters (C.Dürichen e S.Kratsch), 1991.
• The Orchestral Musician's CD-ROM Library. Flute (12 volumes). CD Sheet Music LLC, 2009.
• Diferentes versións do repertorio a traballar durante o curso en calquera formato: CD, DVD, etc…

Repertorio Cuadrimestral: 6 extractos cuadrimestrais extraídos do grupo A e 4 extractos cuadrimestrais extraídos do grupo B

	Grupo A		Grupo B	C
1º	Bach, J.S. - Pasión según San Mateo Beethoven, L - Overtura Leonore III Ravel, M. – Bolero Ravel, M. - Daphnis e Chloé Brahms, J. - Sinfonía nº 4 Bartók, B. - Concerto para orquestra Fragmento sinfónico a 2 frautas	Mendelssohn, F. - Soño dunha noite de verán Bizet, G. – Carmen Bizet, G. - L'Arlésienne Delibes, L. - Coppélia Hindemith, P. - Metamorfosis sinfónicas Debussy, C. - Prélude à l'aprés-midi d'un faune	Rossini, G. - A Pega Ladroa Ravel, M. - Ma Mère l'Oye Ravel, M. - Concierto para piano Ravel, M. - Dafnis e Chloé Beethoven, L - Sinfonía nº 9 Mozart, W.A. - A Frauta Máxica Verdi, G. – Falstaff Bizet, G. - Carmen	Traballo técnico complementario
2º	Gluck, C.W. – Orpheus Mozart, W.A. - D. Giovanni Beethoven, L - Sinfonía nº 3 Dvorak, A. – Sinfonía nº8 Ravel, M. - Daphnis e Chloé Rossini, G. - Guillermo Tell	Prokofiev, S. - Pedro e o Lobo Stravinsky, I. – Dumbarton Oaks Debussy, C. - Prélude à l'aprés-midi d'un faune Mendelssohn, F. - Soño dunha noite de verán Beethoven, L - Sinfonía nº 4 Kodaly, Z. - Danzas de Galanta	Rossini, G. – Semiramide Ravel, M. - Bolero (as dúas voces) Hindemith, P. - Nobilissima vision Kodaly, Z. - Danzas de Galanta Delibes, L. - Coppélia Verdi, G. - Il Trovatore Shostakovitch, D. - Sinfonía nº 7 Verdi, G. - Otello	

Programación Docente do Traballo Fin de Estudos (Frauta Travesa)

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA TFE Frauta Travesa

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN								**ITINERARIO**	Frauta
CARÁCTER	TFE								**TIPO DE CLASES**	Individual
DEPARTAMENTO	Vento-madeira								**XEFE/A DO DEPARTAMENTO**	Ricardo Pazo García
CURSOS	**1.º curso**		**2.º curso**		**3.º curso**		**4.º curso**		**COORDINADOR/A DA DISCIPLINA**	Manuel Morales Fernández Fernando Raña Barreiro
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	**Horas de clase semanais**	
ETCS/ CUADRIMESTRE	-	-	-	-	-	-	5	5	**Observacións**	

DOCENTES	Manuel Morales Fernández Fernando Raña Barreiro

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Interpretación dun concerto público con elaboración e defensa dun traballo académico que poderá versar sobre diversos aspectos do repertorio elixido, do seu instrumento ou calquera outra temática relacionada coa especialidade e itinerario.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os adquiridos nas materias cursadas con anterioridade
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T1, T2, T3, T4, T5, T6, T8, T14, T15, T16
XERAIS	X2, X3, X5, X6, X7, X8, X10, X13, X21, X25
ESPECÍFICAS	EI1, EI2, EI3, EI4, EI5, EI6, EI8, EI10

3. Obxectivos

DESCRICIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Interpretación dun recital público de entre 45 e 70 minutos cun descanso opcional non computable que non supere os 15 minutos.	TODAS as do Apartado 2
Defensa dun traballo académico (TA) que poderá versar sobre diversos aspectos do repertorio elixido, do seu instrumento ou calquera outra temática relacionada coa especialidade e itinerario.	TODAS as do apartado 2

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Preparación do programa de concerto	A aprobación do programa de concerto seguirá o procedemento xeral descrito na ORDE do 21 de novembro de 2016 pola que se regula a ordenación das ensinanzas artísticas superiores de Música en desenvolvemento do Decreto 163/2015, así como tamén o recollido no *Protocolo do TFE* vixente para o curso académico actual.	
	O programa de concerto deberá estar integrado por pezas de diferentes estilos.	
	O alumno ou alumna poderá incluír no seu programa de concerto pezas de música de cámara. Para a interpretación destas obras o alumno presentará os seus propios instrumentistas acompañantes.	
	O programa de concerto poderá ser interpretado parcial ou completamente de memoria.	
	Segundo o ORDE do 21 de novembro de 2016 Artigo 37, **previamente o/a titor/a do alumnado, deberá achegar informe individualizado ao Tribunal do TFE** en relación ao desenvolvemento do proxecto e cantas outras circunstancias considere signicativas ou relevantes para a correcta avaliación do TFE.	
2. Recital público	O programa de concerto terá carácter público e será dunha duración de entre 45 e 70 minutos, cun descanso opcional non computable que non supere os 15 minutos.	
	A realización do programa de man correrá a cargo do/a alumno/a. Convén que conteña portada (indicando o nome do alumno, dos colaboradores e do titor/a), currículo do alumno e colaboradores, repertorio, e notas ao programa.	
	Respecto das copias a entregar das partituras do programa de concerto, seguirase o recollido no *Protocolo do TFE* vixente no curso académico.	

3. Elaboración do traballo académico (TA)	A aprobación do proposta do Traballo académico (**TA**) seguirá o procedemento xeral descrito na ORDE do 21 de novembro de 2016 pola que se regula a ordenación das ensinanzas artísticas superiores de Música en desenvolvemento do Decreto 163/2015, así como tamén o recollido no *Protocolo do TFE* vixente para o curso académico actual.	
	O **TA** deberá ter una extensión mínima de vinte páxinas e deberá conter un resumo nun idioma extranxeiro e deberá desenvolver cando menos as seguintes seccións: • **Portada** (debe conter todos os datos identificativos: Título, Autor, Titor/a, Curso académico, Especialidade-Itinerario, Logo oficial do Conservatorio) • **Resumo/Abstract** (dous idiomas, un deles extranxeiro) • **Índice** • **Introdución** (xustificación do tema, estado da cuestión, obxectivos, hipótese (de ser o caso) e metodoloxía) • **Corpo do traballo** (organizado en capítulos, se é o caso) • **Conclusións / Resultados** • **Bibliografía** • **Anexos documentais** (opcional)	
	Respecto das características e número de exemplares a entregar do **TA**, seguirase o recollido no *Protocolo do TFE* vixente no curso académico.	
4. Exposición e defensa do TA	A exposición e defensa pública do **TA** non excederá no seu conxunto os 30 minutos de duración.	
	Ao remate da exposición (que non excederá os 20 minutos) o Tribunal poderá manter un debate co/a alumno/a sobre aquelas cuestións referidas ao contido do **TA** que os seus membros consideren oportunas. O debate non excederá os 10 minutos.	
	Poderase facer uso de software para apoiar a presentación, no que se pode incluír audio e vídeo se é necesario. Do mesmo xeito, tamén se pode apoiar a presentación coa interpretacións de exemplos ou pasaxes co instrumento.	

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Titorías individuais: orientación e seguimento da preparación do recital e da elaboración do TA. (Teranse en conta as sesións adicadas aos ensaios co/a pianista acompañante, de ser o o caso).	Variable, dependendo do número de sesións de titorías realizadas		6 - 20
Recital: interpretación pública ante tribunal do programa de concerto presentado .	2		
Exposición e defensa do TA: presentación e defensa da memoria do traballo académico elaborado.	1		
Traballo persoal: comprenderá • o estudo do programa de concerto presentado • a pescuda e a análise crítica das fontes de información para o desenvolvemento da temática do **TA**, a redacción da memoria e a preparación da exposición, empregando as ferramentas de software de edición e presentación axeitadas.		277 - 291	277 - 291
		Total de horas	**300**

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
Na sesión de cualificación posterior á interpretación do programa de concerto e á defensa do **TA**, seguiranse os criterios expostos no artigo 37.5 e 37.6 da ORDE do 21 de novembro de 2016. A acta final incluirá un informe do Tribunal. Para tal efecto, seguirase o modelo de rúbrica aprobado na CCP no curso académico vixente.			
Elaboración, exposición e defensa da memoria do TFE (Traballo Académico)	1. Rigor na aproximación ao obxecto de estudo desde unha perspectiva científica, performativa, histórica ou pedagóxica. 2. Claridade na redacción do texto, rigor no manexo e uso das fontes bibliográficas e no sistema de citas empregado. 3. Orixinalidade do obxecto de estudo, coherencia na estruturación do texto e na metodoloxía empregada 4. Interese dos resultados e/ou conclusións achegadas 5. Claridade e orixinalidade na exposición pública: estruturación axeitada, coherencia entre o contido da exposición e o corpo do TA, uso de ferramentas de apoio e/ou interpretación propia de exemplos musicais	TODAS	20%

Recital	**1. Interpretacio´n pública do programa de concerto amosando o necesario control te´cnico do instrumento. Aplicarase a cada unha das obras interpretadas no concerto. Valorarase mediante os seguintes indicadores de logro:** 1.1. Dificultade do repertorio presentado. 1.2. Fidelidade ao texto: exactitude na execución das notas, ritmo, *tempi*, dina´micas, ago´xicas, articulacio´n, ornamentacio´n e planos sonoros. 1.3. Dominio instrumental: control postural, limpeza e claridade do son, proxeccio´n do son, control do timbre, control da respiración e da emisión, e domínio das técnicas propias da música de vanguarda (de ser o caso). 2. **Interpretacio´n pública do do programa de concerto amosando un estilo interpretativo coherente e concordante coa forma e este´tica de cada obra. Aplicarase a cada unha das obras interpretadas no concerto.** Valorarase mediante os seguintes indicadores de logro: 2.1. Fidelidade ao estilo segundo a tradición interpretativa: control da ornamentacio´n, do rubato, das ago´xicas e dina´micas, do fraseo e a articulacio´n. 2.2. Fidelidade ós aspectos interpretativos inherentes á forma e estética musical. 2.3. De ser o caso, no repertorio de ca´mara ou con orquestra: unificacio´n de criterios musicais e artísticos entre os membros da agrupación. 3. **Amosar as capacidades necesarias para a interpretación en público. Aplicarase dun modo xeral para todo o recital.** Valorarase mediante os seguintes indicadores de logro: 3.1. Adecuación do xesto á interpretacio´n musical, posta en escea axeitada ao contexto artístico e estético da obra, coñecemento e respecto das convencións e tradicións do recital público. 3.2. Concentracio´n ao longo do recital, control postural e da respiracio´n, xestión da ansiedade escénica e control da memoria (de ser o caso). 3.3. Achega persoal ao enriquecemento da interpretacio´n.	TODAS	80%

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

- Consultar o *Protocolo do TFE* vixente para o curso académico.
- ORDE do 21 de novembro de 2016 pola que se regula a ordenación das ensinanzas artísticas superiores de Música en desenvolvemento do Decreto 163/2015, do 29 de outubro, polo que se establece o plan de estudos das ensinanzas artísticas superiores de Música, nas especialidades de Composición, Interpretación, Musicoloxía e Pedagoxía na Comunidade Autónoma de Galicia (dog do 1 de decembro de 2016).

Programación Docente de Pedagoxía e didáctica instrumental de Frauta traveseira

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015 , do 29 de .outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA Pedagoxía e didáctica instrumental de Frauta traveseira

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN								**ITINERARIO**	FRAUTA
CARÁCTER	B) Obrigatoria								**TIPO DE CLASES**	Colectiva
DEPARTAMENTO									**XEFE/A DO DEPARTAMENTO**	Ricardo Pazo García
CURSOS	**1.º curso**		**2.º curso**		**3.º curso**		**4.º curso**		**COORDINADOR/A DA DISCIPLINA**	Ricardo Pazo García
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	**Horas de clase**	1
ETCS/ CUADRIMESTRE							3		**Observacións**	

DOCENTES	**NOME E APELIDOS**	**MAIL/TEL/WEB**	**TITORÍA**
	MANUEL MORALES FERNÁNDEZ	manuelmorales@csmvigo.com	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Preparación para a práctica docente. Desenvolvemento da capacidade de transmisión dos coñecementos adquiridos. Estudo das estratexias e recursos didácticos necesarios para adocencia.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requiridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	Dado o seu carácter eminentemente práctico, a sinerxía principal dáse coa disciplina de Repertorio con Piano acompañante sendo inherente á súa esencia e existencia. Débese considerar tamén a estratexia de intentar relacionar dentro do posible, o contido propio da materia coa anteriormente mencionada e coa de Música de Cámara, permitindo que as tres se poidan complementar.
TRANSVERSAIS	T 1, 2, 3, 4, 8, 15
XERAIS	X 5, 10, 19, 24, 25, 26
ESPECÍFICAS	EP 2, 8, 9 EI 6

3. Obxectivos

DESCRICIÓN	**COMPETENCIAS RELACIONADAS**
1. Seleccionar e elaborar materiais de ensino/aprendizaxe en función dos diferentes graos e ciclos e /ouidades das ensinanzas musicaisregradas e non regradas.	T 1, 2, 4, 15 X 5, 10, 19, 26 Ep 2, 8 EI 6
2. Deseñar un proceso de avaliación sistemática das actividades utilizadas nas aulas que contemple aos alumnos, docentes, programacións e institucións implicados no proceso de TODAS ensino/aprendizaxe.	T 1, 3, 8, 15 X 10, 19, 24 EP 8, 9
3. Dominar as diversas posibilidades que nos ofrecen as novas tecnologías na preparación e impartición dos contidos.	T 3, 4, 8 X 5, 25, 26 EP 2, 8, 9

4. Contidos

TEMAS	**DESCRITOR SUBTEMAS**	**SESIÓNS**
I. Selección e elaboración de materiais didácticos	1.- Organización sistemática das principaiscoleccións de estudos e exercicios dos séculos XVIII, XIX e XX. 2.- Elaboración dunconxunto de recursos materiaisaxeitados para un curso ou ciclo do Grao Elemental ou Profesional de Música. 3.- Análise do contido dos principais textos teórico-pedagóxicos en linguacastelá referidos ao clarinete. 4.- Recensión sobre algún texto/artigo de carácter pedagóxico en lingua inglesa/francesa/italiana.	8
II. Deseño de unidades didácticas	1.- Elaboración dunhaUnidade Didáctica destinada a un curso de Grao Elemental da especialidade. 2.- Elaboración dunhaUnidade Didáctica destinada a un curso de Grao Profesional da especialidade. 3.- Elaboración dunha Programación didáctica.	4
III. Recursos musicais na WEB	1.- Pescuda nos foros especializados, WEBs de partituras gratuitas, YouTube, e similares axeitados para o seu uso nas aulas.	2
IV. Desenvolvemento dunha clase práctica	1.- Aplicación dos contidos desenvovidos ao longo do cuadrimestre nunha clase práctica destinada a un discente da materia de 2ºInstrumento oudoutras especialidades (nivel elemental ou profesional).	2
	Total de sesións por cuadrimestre	16

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Clases prácticas	**12**		**12**
Clase práctica do discente	**2**		**2**
Titorías	**2**		**2**
Traballo persoal		74	74
		Total de sesións por cuadrimestre	**90**

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación contínua)			
Traballo persoal	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe. Valorarase a implicación do alumno e o progresivo desevolvemento da súacapacidade crítica e autonomía.	50%	T 1, 2, 3, 4, 8 X 5, 19, 24 EP 2, 8, 9 EI 6
Traballo escrito	Valoraranse as capacidades investigadoras na materia proposta así como a presentación de contidos e organización do traballo.	50%	T 1, 3, 4, 15 X 5, 10, 25, 26 EP 2 EI 6
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Traballo persoal	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe. Valorarase a implicación do alumno e o progresivo desevolvemento da súacapacidade crítica e autonomía.	50%	T 1, 2, 3, 4, 8 X 5, 19, 24 EP 2, 8, 9 EI 6
Traballo escrito	Valoraranse as capacidades investigadoras na materia proposta así como a presentación de contidos e organización do traballo.	50%	T 1, 3, 4, 15 X 5, 10, 25, 26 EP 2 EI 6
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación contínua)			
Ver avaliación extraordinaria			
EXTRAORDINARIA			
Traballo escrito	Valoraranse as capacidades investigadoras na materia proposta así como a presentación de contidos e organización do traballo.	100%	T 1, 3, 4,15 X 5, 10, 25, 26 EP 2 EI 6

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

O alumnado procedente de países europeos será avaliado co mesmo criterio que o alumnado oficial. No caso de non completar un curso ou semestre enteiro, recibirá unha avaliación orientativa xunto cunha acreditación das horas lectivas realizadas, garantindo así a coherencia co sistema de orixe e o respecto á institución de destino. Naqueles casos que o Centro de orixe aconselle un repertorio determinado coa finalidade de defender un programa de Fin de Grao, o CSMVigo atenderá as casuísticas derivadas destas solicitudes.

En canto ao alumnado procedente de países non europeos, e recoñecendo o carácter inclusivo destas mobilidades, a avaliación combinará o rigor académico co respecto ás circunstancias individuais. Teranse en conta factores como a diversidade cultural, o proceso de adaptación e, de ser o caso, o impacto de situacións excepcionais ou de conflito nos países de orixe. A avaliación basearase nas competencias adquiridas, no progreso adquirido respecto ao nivel inicial e na actitude demostrada. As programacións e os obxectivos adaptaranse ás necesidades de cada participante, para garantir unha experiencia educativa xusta, enriquecedora e plenamente recoñecida.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, poloque se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade eda súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promociónda accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

Cebriá, P., Ortega, R.J. y Fernández J.E.: La clase colectiva para instrumentos de viento. Fundamentos básicos para su programación, su orientación y su evaluación. MundimúsicaGarijo. Madrid 1996

Escribano, A : Aprender a enseñar, fundamentos de didáctica general. Universidad de Castilla La Mancha. Cuenca 2008

Gericó, J y López, F.J.: La didáctica de la flauta en España desde 1800 hasta nuestros días. Dasí-Flauta ediciones. Valencia 2008

González, C.: Flauta a 3. Mètode de flauta travessera per a pedagogia de grup (I-IV). DINSIC Publicacions Musicals. Barcelona 2007

Mather, R.: The Art of Playing the Flute. III Volumes. Romney Press. Iowa 1989

McBrearty, A.: Content Analysis of Selected Experts' Flute Pedagogy Texts and Comparison with Common Flute Method Books for Beginners. Tese D.M.A. University of Rochester, Nova Iorque, 2010

Medina Revilla y Mata. F.S. (coords): didáctica general. Pearson Prentice Hall. Uned Madrid 2009

Portillo, D.: La clase de flauta travesera. Unidades didácticas, ideas y recursos. Procompalpublicaciones. Almería 2007

Watson, R.A.: The Flute Pedagogy of Toshio Takahashi. Tese D.M.A. Athens, University of Georgia, 2011

Wye, T.: Flute Class. A group teaching book for students and teachers. Novello. Londres 1992

Programación Docente de Lectura a 1º vista y transposición

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN								**ITINERARIO**	Todos excepto guitarra y música antigua.
CARÁCTER	A) Formación Básica								**TIPO DE CLASES**	Colectiva
DEPARTAMENTO	Vento-Madeira								**XEFE/A DO DEPARTAMENTO**	Ricardo Pazo García
CURSOS	**1.º curso**		**2.º curso**		**3.º curso**		**4.º curso**		**COORDINADOR/A DA DISCIPLINA**	Ricardo Pazo García
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	**Horas de clase**	1
ETCS/ CUADRIMESTRE	3	3	3	3	1,5	1,5			**Observacións**	1º e 2º curso Itinerario Piano 3º curso resto de itinerarios

DOCENTES	**NOME E APELIDOS**	**MAIL/TEL/WEB**	**TITORÍA**
	Fernando Raña Barreiro	fernandoranha@csmvigo.com	Martes de 12 a 13

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Práctica da lectura a 1ª vista. Desenvolvemento dos aspectos técnicos, da axilidade e o automatismo necesario para a comprensión e interpretación inmediata dun texto musical. Práctica da lectura e transposición de textos musicais a diferentes tonalidades.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos para a proba de acceso ó grao superior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	Especialidade de cada instrumento e música de cámara.
TRANSVERSAIS	T1,3,6,13,15
XERAIS	X1,2,3,13,21,24
ESPECÍFICAS	EL 1,2,4,5,7,9

3. Obxectivos

DESCRICIÓN	**COMPETENCIAS RELACIONADAS**
-Aprender a ler a primeira vista con fluidez, baseándose na análise e na comprensión dos estilos das diferentes épocas e autores.	
- Desenvolver a habilidade de repentizar obras de dificultade progresiva, perfeccionando tanto a capacidade do,automatismo como a velocidade de lectura dun texto musical, transportando a distintas tonalidades e lendo en distintas claves.	
- Interpretar a primeira vista e transportar a parte correspondente de obras camerísticas ou fragmentos musicais que permitan a participación de 2 ou máis instrumentistas. No caso dos pianistas ademais, interpretación a primeira vista de melodías acompañadas repentizando vocalmente a melodía e acompañándose co piano ó mesmo tempo.	
- Desenvolver a comprensión inmediata dos elementos esenciais da textura musical (formal, harmónico, temático, etc.) e da súa interpretación a medida que se lé a obra.	
- Realizar o transporte de fragmentos ou obras de calquera tonalidade nun orden progresivo de dificultade. No caso dos pianistas ademais, transposición a primeira vista de melodías acompañadas entoando vocalmente a melodía e acompañándose co piano ó mesmo tempo.	

4. Contidos

TEMAS	**DESCRITOR SUBTEMAS**	**SESIÓNS**
1. Análise	1. Análise e comprensión dos elementos da partitura musical.	5
2. Lectura a vista	2. Lectura a vista e interpretación de pezas de diferentes estilos	6
3. Transporte	3. Coñecemento e práctica da transposición.	6
	Total de sesións por cuadrimestre	**17**

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	**HORAS PRESENCIAIS**	**HORAS NON PRESENCIAIS**	**TOTAL HORAS**
Avaliación inicial: (Segundo o establecido nas Resolución do 8 de setembro de 2021 da Secretaría Xeral de Educacióne Formación Profesional pola que se dictan instrucións para o desenvolvemento das Ensinanzas de Réxime Especial para o curso 2021-2022)	1	1	1
Traballo na aula	17	17	**17**

Traballo persoal		**70**	
Exame	2		
		Total de sesións por cuadrimestre	**90**

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
	ORDINARIA		
	AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación contínua)		
Traballo persoal	Amosar ó longo del cuatrimestre unha capacidade de aprendizaxe progresiva, amosando o coñecemento dos transportes estudiados e a correcta lectura e acompañamento a primeira vista.		
Exame	1- Realizar correctamente a lectura a primeira vista dunha ou varias obras ou fragmentos, de diferentes estilos e formatos, incluindo a melodía acompañada, amosando fluidez e comprensión do discurso musical. 2- Transportar correctamente a unha ou varias tonalidades dadas, unha obra ou fragmento, amosando fluidez e comprensión do discurso musical.		
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
	AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)		
Exame	1- Realizar correctamente a lectura a primeira vista dunha ou varias obras ou fragmentos, de diferentes estilos e formatos, incluindo a melodía acompañada, amosando fluidez e comprensión do discurso musical. 2- Transportar correctamente a unha ou varias tonalidades dadas, unha obra ou fragmento, amosando fluidez e comprensión o discurso musical.		
Traballo persoal	Amosar ó longo do cuatrimestre unha capacidade de aprendizaxe progresiva, amosando o coñecemento dos transportes estudiados e a correcta lectura e acompañamento a primeira vista.		
	AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación contínua)		
	(ver evaluación extraordinaria)		
	EXTRAORDINARIA		
Exame	1- Realizar correctamente a lectura a primeira vista dunha ou varias obras ou fragmentos, de diferentes estilos e formatos, incluindoa melodía acompañada, amosando fluidez e comprensión do discurso musical. 2- Transportar correctamente a unha ou varias tonalidades dadas, unha obra ou fragmento, amosando fluidez e comprensión o discurso musical.		
	ERASMUS		

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

O alumnado procedente de países europeos será avaliado co mesmo criterio que o alumnado oficial. No caso de non completar un curso ou semestre enteiro, recibirá unha avaliación orientativa xunto cunha acreditación das horas lectivas realizadas, garantindo así a coherencia co sistema de orixe e o respecto á institución de destino. Naqueles casos que o Centro de orixe aconselle un repertorio determinado coa finalidade de defender un programa de Fin de Grao, o CSMVigo atenderá as casuísticas derivadas destas solicitudes.

En canto ao alumnado procedente de países non europeos, e recoñecendo o carácter inclusivo destas mobilidades, a avaliación combinará o rigor académico co respecto ás circunstancias individuais. Teranse en conta factores como a diversidade cultural, o proceso de adaptación e, de ser o caso, o impacto de situacións excepcionais ou de conflito nos países de orixe. A avaliación basearase nas competencias adquiridas, no progreso adquirido respecto ao nivel inicial e na actitude demostrada. As programacións e os obxectivos adaptaranse ás necesidades de cada participante, para garantir unha experiencia educativa xusta, enriquecedora e plenamente recoñecida.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

Historia dos Instrumentos (Frauta)									CÓDIGO	
1. Datos da disciplina										
MATERIA	INSTRUMENTO PRINCIPAL								**TITULACIÓN**	Título Superior de Música
ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN								**ITINERARIO**	FRAUTA
CARÁCTER	B) Obrigatoria								**TIPO DE CLASES**	Colectiva
DEPARTAMENTO	VENTO-MADEIRA								**COORDINADOR/A**	Consultar táboa anexa
N.º	1	H. lectivas/semana	1	Horas lectivas			16		**HORAS/ ECTS**	30 ETCS totais da disciplina 3
CURSOS	**1.º curso**		**2.º curso**		**3.º curso**		**4.º curso**		**IDIOMAS**	Galego/Castelán
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	**OUTROS**	Inglés, Francés, Italiano
ETCS/						3			ECTS de formación instrumental complementaria (Só	

*Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, recibirán as clases das disciplinas de carácter individual no idioma especificado no seu acordo de Formación. Nas demais disciplinas, poderán recibir asistencia e orientación dos seus Titores nos "outros idiomas" citados nesta programación sen que iso implique que as clases sexan impartidas neses idiomas.

DOCENTES	MANUEL MORALES FERNÁNDEZ	manuelmorales@csmvigo.com
DESCRIPCIÓN DA DISCIPLINA	Desenvolvemento e perfeccionamento das capacidades artísticas, expresivas e técnicas do instrumento, así como dos hábitos de estudo. Coñecemento dos diferentes criterios interpretativos que conduzan a interpretación do repertorio máis representativo con valoración crítica, estilo propio e madurez creativa, así como a súa aplicación práctica na interpretación en público.	
COÑECEMENTOS/REQUISITOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.	

2. Competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)

TRANSVERSAIS	T1, 2, 3, 4, 7, 8, 10, 13
XERAIS	X9, 10, 12, 14, 15, 20, 25
ESPECÍFICAS	EI 6

3. Obxectivos

DESCRICIÓN	COMPETENCIAS
1. Recoñecer as características mecánicas das diferentes frautas travesas.	T2, 3, 13, X 20
2. Recoñecer as súas características sonoras.	T2, 4, X 12, 20, EI 6
3. Relación entre as características técnicas dos diferentes instrumentos e o repertorio composto para eles.	T2, 14, X20
4. Coñecer os principais construtores de cada época e as súas peculiaridades.	T2, 3, 13, X 20, EI 6

4. Contidos

TEMAS		DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
I	A Idade Media	Antecesores populares da frauta traveseira:1.1.Tipos de frautas. 1.2.A frauta na iconografía medieval. 1.3. A frauta na literatura	14
II	Renacemento	As frautas renacentistas. O pífano. 2.1. Orixe militar (pífano). 2.2. Tipos de frautas. 2.3. Funcións destas.	
III	Renacemento	A música renacentista para frauta. Consorts homoxéneos e mixtos. 3.1. Os consorts homoxéneos. 3.2. Os consorts mixtos.	
IV	Barroco	O novo papel da traveseira. Frauta barroca de tres corpos. 4.1. Un novo concepto. 4.2. Frautas de transición. 4.3. A frauta de tres corpos.	
V	Barroco	O estilo francés. Hotteterre. 5.1. A música para a nova frauta. 5.2. A corte de Luís XIV.	
VI	Barroco	A frauta de catro corpos. O estilo italiano. 6.1. A frauta de catro corpos. 6.2. A frauta de Quantz. 6.3. O estilo italiano	
VII	Barroco	O estilo alemán. Quantz e a súa influencia na tratadística do século. 7.1. A fusión de estilos. 7.2. Quantz e o seu tratado. 7.3. Pervivencia dos seus conceptos.	
VIII	Clasicismo	As frautas de chaves. 8.1. O nacemento das chaves. 8.2. Un novo concepto de afinación. 8.3. O Clasicismo.	
IX	Romanticismo	A revolución do Romaticismo. 9.1. Tormenta de ideas. 9.2. A figura de T.Boehm	
X	Principios acústicos	Principios acústicos básicos do instrumento: aplicación práctica. Construción da frauta Boehm. 10.1. Nocións de acústica musical. 10.2. Acústica dos tubos sonoros.10.3. Aplicación na frauta travesa de Boehm.	
XI	S. XIX	A música do século XIX. Os sistemas mecánicos post-Boehm. 11.1. A música do século XIX. 11.2. Intentos de mellora-lo prototipo de Boehm.	
XII	S. XX	A música do século XX. As vangarda e o fagot. Efectos no fagot. 12.1. A música do século XX.	
	Exposición e debate de traballos		2
		Total de sesións por cuadrimestre	**16**

5. Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE		1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		OBSERVACIÓNS
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
Presenciais	Clases prácticas						13			
	Exposición e debate de traballos						1			
	Titorías						2			
Non presenciais	Traballo persoal						74			
Total de horas cuadrimestrais							90			

6. Descriptores de Planificación

TIPO DE ACTIVIDADE	DESCRICIÓN DA METODOLOXÍA
Exposición maxistral	O profesor explicará os conceptos fundamentais do desenvolvemento evolutivo das diferentes frautas utilizadas nas diferentes épocas e rexións xeográficas e das diferentes técnicas interpretativas segundo a época, utilizando material audiovisual para a súa mellor comprensión. Incidirase nas características funcionais máis importantes dende o punto de vista do intérprete de cada época.
Exposición práctico-teórica	A exposición maxistral combinarase con audicións comparadas dos diferentes instrumentos utilizados na historia da música con anterioridade á aparición da frauta Boehm, co fin de constatar as diferenzas fundamentais en cando a sonoridade das mesmas, e coa consulta de diversos tratados interpretativos de cada época.
Estudo individual	Requiririrase, para a superación da materia, dun estudo individual por parte do alumno da materia impartida na clase que será avaliado ao final do cuadrimestre nunha proba escrita.
Lectura guiada e comentario de fontes	As audicións e a materia tratada na exposición maxistral complementaranse con lecturas de diferentes estudos, ensaios e artigos vinculados ás materias aquí tratadas.
Pescuda de información	Para a realización do traballo asignado polo profesor ao principio do cuadrimestre, necesitarase realizar por parte do alumno un baleirado de información, que poderá ser daquela orientativa proposta polo profesor ou doutra que o alumno crea conveniente.
Exposición e debate de traballos	O traballo realizado no cuadrimestre deberá ser exposto en clase coa utilización de materiais audiovisuais (powerpoint, audicións, vídeos...) e debatido polos outros alumnos desta materia e polo profesor.
Taller	O profesor dará as pautas para a recollida de información, xeito de formatar o traballo, pequena guía de powerpoint,… En caso necesario orientarase especificamente ao alumno para a realización do seu traballo individual e resolveranse as súas dúbidas.
Actividades complementarias	Todo tipo de audicións sobre a materia tratada será recomendable, tanto en gravacións como en directo, para recoñecer as diferentes frautas e os seus contextos musicais.

7. Avaliación

ORDINARIA

CONTÍNUA FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Traballo de clase	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe, a implicación do alumno e o progresivo desenvolvemento da súa capacidade crítica e autonomía.	30%	T 2, 3, 4, 8, 10 X9, 10, 14, 15, 25
Exame escrito	Valoraranse os coñecementos adquiridos, tanto teóricos como auditivos e analíticos de textos, fotografías e partituras.	50%	T1, 2, 10, 13 X 10, 12, 15, 20 EI 6
Traballo escrito	Valoraranse as capacidades investigadoras na materia proposta así como a presentación de contidos e organización do traballo.	20%	T1, 2, 3, 4, 7, 8, 10, 13 X9, 10, 12, 14, 20 EI 6

*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando iso ocurra, o profesor da disciplina actuará segundo o protocolo establecido

ALTERNATIVA FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Ver avaliación extraordinaria			

EXTRAORDINARIA			
FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Exame escrito	Valoraranse os coñecementos adquiridos, tanto teóricos como auditivos e analíticos de textos, fotografías e partituras.	60%	T1, 2, 10, 13 X 10, 12, 15, 20 EI 6
Traballo escrito	Valoraranse as capacidades investigadoras na materia proposta así como a presentación de contidos e organización do traballo.	40%	T1, 2, 3, 4, 7, 8, 10, 13 X9, 10, 12, 14, 20 EI 6

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

O alumnado procedente de países europeos será avaliado co mesmo criterio que o alumnado oficial. No caso de non completar un curso ou semestre enteiro, recibirá unha avaliación orientativa xunto cunha acreditación das horas lectivas realizadas, garantindo así a coherencia co sistema de orixe e o respecto á institución de destino. Naqueles casos que o Centro de orixe aconselle un repertorio determinado coa finalidade de defender un programa de Fin de Grao, o CSMVigo atenderá as casuísticas derivadas destas solicitudes.

En canto ao alumnado procedente de países non europeos, e recoñecendo o carácter inclusivo destas mobilidades, a avaliación combinará o rigor académico co respecto ás circunstancias individuais. Teranse en conta factores como a diversidade cultural, o proceso de adaptación e, de ser o caso, o impacto de situacións excepcionais ou de conflito nos países de orixe. A avaliación basearase nas competencias adquiridas, no progreso adquirido respecto ao nivel inicial e na actitude demostrada. As programacións e os obxectivos adaptaranse ás necesidades de cada participante, para garantir unha experiencia educativa xusta, enriquecedora e plenamente recoñecida.

8. Bibliografía, materiais e documentos

1. Referencias xenéricas sobre frauta (noutros idiomas).

- Adorjan, A. e Meierott, L. Lexikon der Flöte. Laaber-Verlag. 2009 (Alemania).
- Baines, A. Woodwind instruments and their history. N. York. W.W.Norton &Co, 1962 (EEUU).
- Bate, P. The Flute. N.York. W.W.Norton&Co., 1969 (EEUU).
- Bigio, R. Readings in the history of Flute… Ed. Tony Bingham. London, 2006 (GB).
- Blakeman, E. Taffanel, Genius of the Flute. Oxford Univ. Press, 2006 (GB).
- Boehm,T. The Flute & Flute playing. Trad. Dayton C. Miller. Dover Publ. 1964 (tamén hai tradución reducida ó castelán) (GB-EEUU).
- Busch-Salmen, G. e Krause-Pichler, A. Handbuch Querflöte. Bärenreiter. Kasel, 1999 (Alemania).
- Debost, M. Dans une simple flute… Van de Velde, 2002. (Francia).
- Dorgeuille, C. The French Flute School (1860-1950). Ed. Tony Bingham. London, 1986 (Traducción E. Blakeman) (GB).
- Galway, J. The Flute. An autobiography. N. York. St. Martin's, 1979 (EEUU).
- Lazzari, G. Il Flauto Traverso. EDT, 2003 (Italia).
- Lorenzo, L. De. My complete Story of the Flute. Texas Tech. University Press., 1992 (EEUU).
- Meylan, R. La Flûte. Ed. Payot, 1974 (versión inglesa e francesa)(Francia).
- Montagu, J. The Flute. Shire Publ., 1990 (GB).
- Powell, A. The Flute. Yale Univ. Press., 2002 (GB).
- Scheck, G. Die Flöte und ihre Musik. Mainz: B. Schott´s Söhne, 1975 (Alemania).
- Spohr, P. Transverse flutes down the centuries from all over the world. Peter Spohr, Frankfurt a.M., 1991 (Alemania).
- Toff, N. Monarch of the Flute: The Life of G. Barrère. Oxford Univ. Press, 2005 (GB).
- Toff, N. The Flute Book. London. David&Charles pub., 1985 (GB).
- Toff, N. The development of the modern flute. N.York. Taplinger Pub. Co.1979 (EEUU).
- Vaccarone, A. Riflessi d'un flauto d'oro (S.Gazzelloni e la letteratura flautística contemporánea (1952-1980). Riverberi Sonori.

2. Referencias xenéricas (en castelán).

- Arias, A. Historias de la flauta. Autores y obras. Ed.Tiento.
- Artaud, P.I. La Flauta. Ed. Labor.
- Valverde, J. La Flauta. Su historia, su estudio (ed. J.Gericó). Mundimúsica Garijo.
- Gericó-López. La flauta en España en el siglo XIX. Ed. Real Musical.
- Wye, T. La Flauta como es debido. Mundimúsica Garijo.
- Wye, T. Marcel Moyse, maestro de la flauta. Mundimúsica Garijo.

3. Referencias complementarias.

3.1. Artículos:

- The flutist´s handbook: a pedagogy anthology. EEUU. The National Flute Asoc., 1998.
- Maclagan, S.J. A Dictionary for the Modern Flutist. The Scarecrow Press. Toronto, 2009 (Canadá).
- Sadie, S.e Jacobs, A. The New Grove Dictionary of Music and Musicians (London: Macmillan, 1980).
- Woodwind Anthology (Flute- vol.1). The Instrumentalist Publ.Co.Illinois 1992.

3.2. Repertorio:

- Musik für Flöte. Hamburg, Musikbücherei, 1974.
- Pellerite. A handbook of literature for the flute. Zalo Publ. 1978
- Pierreuse, B. Flute Literature. Jober et Cie., 1982.
- Vester, F. Flute repertoire catalogue. London. Musica Rara, 1967.
- Vester, F. Flute repertoire of the Eighteenth century. Musica Rara, 1967.

3.3. Sobre interpretación:

- Artaud, P.I. La flûte multiphonique. G.Billaudot Ed. Paris, 1995 (Francia).
- Brown, R. The early flute. Cambridge Univ. Press, GB 2002.
- Brown, C. Classical and Romantic Performing Practice 1750-1900 (Oxford: Oxford University Press, 1999).
- Bukopzer, M. Music in the Baroque Era. N.York. W.W.Norton&Co., 1947.
- Dart, T. La Interpretación de la música (Madrid: A. Machado Libros, 2002).
- Donnington, R. Baroque music. Style and Performance.
- Haynes, B. The End of Early Music. Oxford University Press. Oxford, 2007 (GB).
- Koizumi, H. Technique for Contemporary Flute Music (for players and composers). Schott, 1996 (Xapón).
- Lawson, C. e Stowell, R. La Interpretación Histórica de la Música: una introducción (Madrid: Alianza Editorial, 2005).
- Levine, C. e Mitropoulos-Bott, C. La flauta: posibilidades técnicas. Idea Books, 2005 (Traducción de David Padrós).
- López Rodríguez, F.J. Aspectos de la música del siglo XVIII. Cons. Superior de Música de Sevilla, 1994.
- Mather, B.B. Free ornamentation in Woodwind Music. N.York. Mc Ginnis & Marx, 1976
- Mather, B.B. Interpretation of French music 1675-1775. Id.1973.
- Mather, B.B. The classical woodwind cadenza. Id. 1978
- Neumann, F. Ornamentation on the (Post-)Baroque music (with special emphasis on J.S.Bach). Princeton Univ. Press, 1978.
- Solum, J. The early flute. Oxford Univ. Press. GB 1992
- Veilhan, J.C. The rules of musical interpretation in the Baroque Era. Alphonse Leduc, 1982.
- Vester, F. W.A.Mozart. On the Performance of the Works for Wind Instruments. Broekmans&Van Poppel, 1999.

3.4. Fontes orixinais (tratados):

- Bach, C.P.E. Essay on the true art of playing keyboard instruments (1753). N.York. W.W. Norton.1949 (traducción inglesa).
- Cambini, J.M. Mèthode pour la flûte traversière (1797). SPES 1984.
- Corrette, M. Mèthode pour la flûte (1740). SPES.
- DeLusse, M. L'art de la flûte traversière (1760). Minkoff 1973.
- Devienne, F. Nouvelle Mèthode théorique et practique pour la flûte (1794). SPES1984.
- Geminiani, F. The Art of Playing the Violin. Oxford Univ.Press.
- Gunn, J. The Art of Playing the German Flute (1793). Janice Boland Ed.
- Hotteterre, J. Principes de la flûte traversière, de la flûte a bec…(1707). SPES.
- Hotteterre, J. L'art de préluder op.VII (1719).SPES.
- Hugot & Wunderlich, J.G. Mèthode (1804). Frits Knuf (Holanda) 1975.
- Mahaut, A. A new method for learning to play the transverse flute. Bloomington Univ. 1951.
- Mozart, L. A treatise on the fundamental principles of violin playing (1753).(trad. inglesa). Oxford Univ. Press.
- Nicholson, C. Complete Preceptor for the German Flute (1816).
- Quantz, J.J. Versuch …(1752) (On playing the flute, trad. inglesa de E.Reilly). Faber.
- Tromlitz, J.G. Método minucioso y detallado para tocar la flauta (1791). Dasí-Flauta Ed. (tradución ao castelán de Manuel Morales) 2012.

3.5. Miscelánea.

- Benini, S. Il flauto e il jazz. Franco Muzzio Editore. Padova, 1992 (Italia).
- Bloom, P. A Practical and Tuneful Method for the Baroque Flute. Sommerville 1989 (ed. Autor, EEUU).
- De Reede, R. Concerning the Flute. Broekmans&Van Poppel, 1984 (Holanda).
- Dibelius,U.La música contemporánea a partir de 1945 (Madrid: Akal, 2004).

- Downs, P.G. La música clásica (Madrid: Akal, 1998).
- Fairley, A. Flute, flutists and makers before 1900. Pan Educational Music. London, 1984 (GB).
- Gianini, T. The Great Flute Makers of France (1650-1900). Ed. Tony Bingham. London, 1993 (GB).
- Harnoncourt, N. El Diálogo Musical (Barcelona: Paidós Ibérica, 2003).
- Harnoncourt,N. La música como discurso sonoro (Barcelona: Acantilado, 2006).
- Morgan, R.P. La música del siglo XX (Madrid: Akal, 1994).
- Neuhaus, M. The Baroque Flute Fingering Book. Folkers Flute Company, 2002 (EEUU).
- Tranchefort, F. R. Los Instrumentos Musicales del Mundo (Madrid: Alianza Editorial, 1985).

Programación Docente de 2º INSTRUMENTO FRAUTA TRAVESA I-IV

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro e 171/2016, do 24 de novembro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA FORMACIÓN INSTRUMENTAL COMPLEMENTARIA

ESPECIALIDADE	COMPOSICIÓN								**ITINERARIO**	COMPOSICIÓN, PEDAGOXÍA.
CARÁCTER	B) Obrigatoria								**TIPO DE CLASES**	Individual
DEPARTAMENTO	VENTO-MADEIRA								**XEFE/A DO DEPARTAMENTO**	RICARDO PAZO GARCÍA
CURSOS	**1.º curso**		**2.º curso**		**3.º curso**		**4.º curso**		**COORDINADOR/A DA DISCIPLINA**	Ricardo Pazo García
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	**Horas de clase**	1
ETCS/ CUADRIMESTRE	3	3	3	3					**Idiomas**	Inglés, Francés, Portugués

DOCENTES	**NOME E APELIDOS**	**MAIL/TEL/WEB**	**TITORÍA**
	FERNANDO RAÑA BARREIRO	FERNANDORANHA@CSMVIGO.COM	MARTES DE 12 A 13

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Adquisición de destrezas básicas para a interpretación musical cun segundo instrumento. Práctica da técnica instrumental e aprendizaxe do repertorio principal de nivel axeitado. Preparación para a interpretación en público, como solista ou formando parte dun grupo.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)
TRANSVERSAIS	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17
XERAIS	X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24
ESPECÍFICAS	EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10

3. Obxectivos

DESCRICIÓN	**COMPETENCIAS RELACIONADAS**
1. Demostrar a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar aspectos técnicos e expresivos relacionados coa calidade sonora, especialmente a afinación e as dinámicas en tódolos rexistros do instrumento, incluído o sobreagudo.	T6,T13,T17,X1,X3,X6,X13, X21, EI1,EI2,EI4,EI5,EI10
2. Aplicar a análise no estudo técnico e expresivo para unha mellor comprensión e interpretación do feito musical. T2,T3,T6,T13,T17,X1,X3,X13,EI2, EI5,EI10	
as3. Dominio das capacidades artística, musical e técnica, que permitan abordar a interpretación do repertorio do instrumento principal e os da súa familia dende o barroco ata os nosos días. T13,T17,X3,X6,X11,EI4,EI5,EI10	
4. Interpretar obras e/ou estudos contemporáneos de dificultade axeitada ao nivel con respecto ao texto e coñecemento da linguaxe utilizada. T13,T17,X1,X3,X13,X21,EI1,EI4, EI5,EI6,EI10	
5.Adquirir hábitos de estudo correctos que permitan o desenvolvemento do sentido autocrítico, capacidade de superación e rentabilidade. T1,T2,T6,T15,X8,X24	

4. Contidos

TEMAS	**DESCRITOR SUBTEMAS**	**SESIÓNS**
Historia da frauta	1.1. Repertorio. 1.2. Posibilidades sonoras do instrumento.	2
Escalas e arpexios	2.1. Escalas maiores e menores cos respectivos arpexios. 2.2. Estudo de escalas en graos conxuntos e terceiras en diferentes articulacións. 2.3. Escala cromática ata o do sobreagudo. 2.4. Pulsación, articulación, velocidade.	5
Estudo técnico	3.1. Homoxeneidade entre rexistros. 3.2. Control da afinación. 3.3. Interrelación entre afinación e dinámicas.	5
Análise fraseolóxica	4.1. Coñecemento das linguaxes empregadas nas obras e estudos propostos. 4.2. Recursos máis comúns dentro de textos e obras musicais contemporáneas.	2
Audición pública	5.1. Desenvolvemento das audicións correspondentes a cada curso. 5.2. Normas de comportamento a seguir nas audicións e concertos tanto en calidade de intérprete como de ouvinte.	3
	Total de sesións por cuadrimestre	

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	**HORAS PRESENCIAIS**	**HORAS NON PRESENCIAIS**	**TOTAL HORAS**

Introdutoria: Introducción e presentación dos estudos e obras programados para o cuadrimestre, escalas e os seus respectivos arpexios en distintas articulacións e combinacións a petición do docente e segundo a planificación da cada cuadrimestre.I	**5**	**5**	**10**
Ensino e aprendizaxe : Actividades de ensinanza-aprendizaxe nas que o discente mostra o resultado da súa práctica individual autónoma axudado polos consellos técnicos e interpretativos do docente, así como exemplos prácticos varios que ilustren e melloren a comprensión do texto musical.	**15**	**15**	**30**
Consolidación: Traballo desenvolvido na aula no que o discente recibe os derradeiros consellos previos as audicións, exames ou concertos e no que presentará o traballo de xeito similar á proba práctica.	**7,5**	**7,5**	**15**
Práctica individual: Traballo individual do repertorio proposto para cada cuadrimestre seguindo a programación docente. Resolución autónoma dos problemas de índole técnica e interpretativa.	17,5	17,5	35
		Total de horas por cuadrimestre	**90**

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación contínua)			
Traballo persoal	Demostrar control da afinación, dinámicas e articulacións nos rexistros a traballar en cada cuadrimestre. Recoñecer elementos formais que concedan unha maior fiabilidade na interpretación. Demostrar rentabilidade no estudo do instrumento. T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24		80%
Audición pública	Actuar en público con dominio da memoria, do nivel técnico e expresivo acorde ao nivel e ao interese artístico das obras e/ou estudos presentados para a audición. EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10		20%
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Traballo persoal	Demostrar control da afinación, dinámicas e articulacións nos rexistros a traballar en cada cuadrimestre. Recoñecer elementos formais que concedan unha maior fiabilidade na interpretación. Demostrar rentabilidade no estudo do instrumento. T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24		80%
Audición pública	Actuar en público con dominio da memoria, do nivel técnico e expresivo acorde ao nivel e ao interese artístico das obras e/ou estudos presentados para a audición. EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10		20%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación contínua)			
	Ver avaliación extraordinaria		
	*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara/Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda ao dereito á avaliación continua.Cando iso suceda,o profesor da disciplina actuará segundo o protocolo establecido.(CONSULTAR AVALIACIÓN ALTERNATIVA CO PROFESOR DA DISCIPLINA)		
EXTRAORDINARIA			
Audición pública	Interpretar en público con dominio da memoria, do nivel técnico e expresivo acorde ao nivel e ao interese artístico das obras e/ou estudos correspondentes ao cuadrimestre. IX1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10		100%
ERASMUS			
Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.			
Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.			

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

Le debutant flutiste M. Moyse

24 Pequeños estudios melódicos M. Moyse

Iniciación a la flauta (Vol. I y II) T. Wye

Teoría y práctica de la flauta T. Wye
Estudos seleccionados para frauta (Vol. I) Bantai, V. & Kovács, G.
18 Pequeños estudos rítmicos C. Cheret
La flûte clasique (Vol I y II) R. Le Roy y H. Classens
Quatre Piéces Faciles E. Bozza
Sonatina M. Clementi
Cinque pezze facili N. Rota

Programación Docente de TCECORP de Frauta Traveseira

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015 , do 29 de .outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA TCECORP de Frauta Traveseira

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN								**ITINERARIO**	FRAUTA TRAVESEIRA
CARÁCTER	B) Obrigatoria								**TIPO DE CLASES**	Colectiva
DEPARTAMENTO	VENTO-MADEIRA								**XEFE/A DO DEPARTAMENTO**	RICARDO PAZO GARCÍA
CURSOS	**1.º curso**		**2.º curso**		**3.º curso**		**4.º curso**		**COORDINADOR/A DA DISCIPLINA**	RICARDO PAZO GARCÍA
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	**Horas de clase**	2
ETCS/ CUADRIMESTRE				2					**Observacións**	

DOCENTES	**NOME E APELIDOS**	**MAIL/TEL/WEB**	**TITORÍA**
	FERNANDO RAÑA BARREIRO	fernandoranha@csmvigo.com	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Coñecemento básico da estrutura e función do aparello locomotor e do sistema nervioso. Desenvolvemento de hábitos posturais correctos que minimicen o risco durante a interpretación. Técnicas de respiración, relaxación, autocontrol, optimización da enerxía muscular, concentración e memoria aplicadas ao estudo e á actuación en público.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Estar matriculado no curso correspondente.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	Estar matriculado no curso correspondente.
TRANSVERSAIS	T 1, 2, 3, 6, 7, 11, 13, 15
XERAIS	X 8, 21, 24, 25
ESPECÍFICAS	EI 4, 6, 8, 10

3. Obxectivos

DESCRICIÓN	**COMPETENCIAS RELACIONADAS**
1 Observar e valorar as situacións específicas productoras de ansiedade na interpretación dos nosos instrumentos.	T3; X8,24,25; EI4,10
2 Recoñecer a sintomatoloxía específica do instrumentista frente ó seu propio instrumento.	T2,6; X24,25; EI10
3 Discernir os pensamentos negativos productores de angustia e estrés antes as audicións, concer tos ou exames.	T2,3,6; X8,25; EI10
4 Coñecer e aplicar as principais técnicas de autocontrol emocional existentes adaptada ó seu propio isntrumento.	T2,6; X8,24,25; EI4,10
5 Aprender a recoñecer ós hábitos posturais incorrectos e activar os mecanismos para a súa corrección.	T2,3,6; X8,25; EI10

4. Contidos

TEMAS	**DESCRITOR SUBTEMAS**	**SESIÓNS**
Respiración	Tipos de respiración - Papel da respiración na ansiedade e na relaxación	TODAS
Hábitos posturais	Posición sentada - posición de pé	TODAS
Control da tonicidade muscular	Exercicios quecemento - Estiramentos.	TODAS
A ansiedade e o estrés	Visualización como medio para a relaxación e autocontrol.	TODAS
Avaliación	Traballo escrito de investigación - Proba escrita.	TODAS
	Total de sesións por cuadrimestre	

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	**HORAS PRESENCIAIS**	**HORAS NON PRESENCIAIS**	**TOTAL HORAS**
Clases prácticas	24		24
Titorías	1		1
Audicións	1		1
Pescuda de información		6	6
Traballo persoal		28	28
		Total de horas por cuadrimestre	**16**

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	**CRITERIOS DE AVALIACIÓN**	**COMPETENCIAS AVALIADAS**	**PONDERACIÓN**

ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación contínua)			
Seguimento contínuo	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe.	T2,3,6,13; X8,24; EI4	50%
Exame escrito	Proba escrita na que o alumno mostrará a capacidade de síntese e de deselvonvemento sobre as cuestións plantexadas.	T2,3,13; X8,25; EI6	30%
Traballo práctico	Traballo escrito de investigación, no que o alumno debe presentar un tema relacionado coa materia valorándose a profundidade con que se presentan os contidos así como a sua orixinalidade.	T2,7,15; X8,21; EI6,10	20%
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
	Igual que a ordinaria		
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación contínua)			
	Ver avaliación extraordinaria		
EXTRAORDINARIA			
Exame escrito	Proba escrita na que o alumno mostrará a capacidade de síntese e de deselvonvemento sobre as cuestións plantexadas.	T2,3,13; X8,25; EI6	80%
Traballo práctico	Traballo escrito de investigación,no que o alumno debe presentar un tema relacionado coa materia valorandose a profundidade con que se presentan os contidos así como a sua orixinalidade.	T2,7,15; X8,21; EI6,10	20%
ERASMUS			
Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.			
O alumnado procedente de países europeos será avaliado co mesmo criterio que o alumnado oficial. No caso de non completar un curso ou semestre enteiro, recibirá unha avaliación orientativa xunto cunha acreditación das horas lectivas realizadas, garantindo así a coherencia co sistema de orixe e o respecto á institución de destino. Naqueles casos que o Centro de orixe aconselle un repertorio determinado coa finalidade de defender un programa de Fin de Grao, o CSMVigo atenderá as casuísticas derivadas destas solicitudes. En canto ao alumnado procedente de países non europeos, e recoñecendo o carácter inclusivo destas mobilidades, a avaliación combinará o rigor académico co respecto ás circunstancias individuais. Teranse en conta factores como a diversidade cultural, o proceso de adaptación e, de ser o caso, o impacto de situacións excepcionais ou de conflito nos países de orixe. A avaliación basearase nas competencias adquiridas, no progreso adquirido respecto ao nivel inicial e na actitude demostrada. As programacións e os obxectivos adaptaranse ás necesidades de cada participante, para garantir unha experiencia educativa xusta, enriquecedora e plenamente recoñecida.			

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

Arrazola Belda, J. - Los hábitos posturales en la práctica del saxofón: guía de ejercicios para mejorar el control del cuerpo y la interpretación musical. L. del profesor. Maestro,2006
Arrazola Belda, J. - Los hábitos posturales en la práctica del saxofón: guía de ejercicios para mejorar el control del cuerpo y la interpretación musical. L. del alumno. Maestro,2007
Bang-Rouhet, P. (2009). ¿Qué nos jugamos cuando hablamos en público? comprenda su miedo escénico y cómo controlarlo. Barcelona: Alienta.
Dalia Cirujeda, G. (2004). Cómo superar la ansiedad escénica en músicos: un método eficaz para dominar los «nervios» ante las actuaciones musicales. Mundimúsica. Dalia Cirujeda, G. (20
El músico: una introducción a la psicología de la interpretación musical. Alcorcón (Madrid): Mundimúsica.
Green, B. (1986). The inner game of music (1º ed.). Garden City N.Y.: Anchor Press/Doubleday.
Green, B. (1991a). The inner game of music workbook: for band. Chicago: GIA Publications,.
Green, B. (1991b). The inner game of music workbook: for full orchestra. Chicago: GIA Publications,.
Jaen, R. (1992). Patología de tronco y miembros superiores en músicos profesionales. Revista de la Sociedad Médica Hospital San Juan de Dios.
Kaspersen, M. (s.f.). Estudio de la ansiedad producida por la actuación entre los estudiantes de música noruegos. The European journal of psychiatry (edición en español).
Kovács, G. (2010). Ejercicios preparatorios para instrumentistas: (método Kovács). Barcelona: Graó.
Lehmann, A. (2007). Psychology for musicians understanding and acquiring the skills. Oxford [New York]: Oxford University Press.
Marinovic, M. (s.f.). La ansiedad escénica en intérpretes musicales chilenos. Revista musical chilena.
Rosset i Llobet, J. (2010). El cuerpo del músico: manual de mantenimiento para un máximo rendimiento (1o ed.). Badalona: Editorial Paidotribo.
Rosset Llobet, J. (2005). A tono: ejercicios para mejorar el rendimiento del músico (1º ed.). Barcelona: Editorial Paidotribo.
Rubio Condado, M. (2004). Control del miedo escénico: guía práctica para músicos con ejercicios progresivos. [Soria]: Rubio Condado.
Ruiz Ramos, G. (2000). Amo hacer música: yogaterapia específica para los profesionales de la música (1o ed.). Madrid: Mandala.
Sardà Rico, E. (2003). En forma: ejercicios para músicos. Barcelona: Paidós.
Sloboda, J. (1987). The musical mind: the cognitive psychology of music. Oxford [Oxfordshire] New York; Oxford University Press.